

PO SOVIETINIŲ KEVALŲ

LAZDA DVIEM GALAIS

Moterų žurnalas, aišku, pirmoje eilėje skirtas moterims, specialioms jų reikalams svarstyti. Tuos moteriškus reikalus pasvarsto ir Lietuvoje leidžiamoji „Tarybinė moteris“. Dėl to, pavyzdžiui, ir jos šių metų Nr. 4 ne tik yra straipsnis apie Lenina, bet ir paveikslukų, kokios dabar pavasarinės mados, ir straipsnelių, kaip veidą išlaikyti gražų, kaip kvėpintis, kaip palaikyti plaukų grožį.

Sakytume, kad tvarka. Kadangi „Tarybinės moters“ skaitytojos gyvena tokiaame režime, kur Leninas atstoja Dievą, mes ne sistėmame, kad apie jį tame žurnale spausdinamas straipsnis. Ką gi darysi, toks yra gyvenimas, ir jam reikia nusilenkti net ir moterų žurnalui.

Tačiau ar neužtektų tokios duoklės? Kur tau! Politikos turi būti prikišta visur ir visada, net kiekviename moterų žurnalo numeryje. Deja, net tokios politikos, kurios nuosirdumas labai įtartinas, visas gilumas — lengvai pramatomas, o visas temos dėstymas kvepia labai nesena, gerai pažįstama ir sava praeitim. Tik pasiskaitykime tą straipsnį apie Mao Četungo žmoną, kuri Kinijoje už savo vyrą vykdė vadinamąją kultūrinę revoliuciją.

Mes nesame nei už Mao Četungą, nei už visą tą pilno draskymosi revoliuciją. Nėra už tai nė „Tarybinės moters“ straipsnio autorius. Mes nesame už tai iš įsitikinimo, nes mums nepakenčiama mintis, kad diktatoriai ar jų žmonos kur nors draskytųsi ar terorizuotų žmones. O „Tarybinės moters“ autoriaus noras puliti ir šmeižti diktatorinius Kinijos vadus, pasakytume, šiuo metu yra labai šeimyninis dalykas tarp dviejų komunistinių kraštų, ir mums, tur būt, dar geriau, kad tie vaidai vyksta. Tačiau, atrodo, mums to straipsnio proga nukrinta ir lašelis džiaugsmo. Daugumas moterų, kurios skaitys tą straipsnį, greičiausia, atsimins dar tuos laikus, kai jų aplinkoje vyko Stalino toks pat teroras. Jei Stalinui padėjo terorą vykdyti ne rusiškos ponios, o kokie nors ponai, tai nesvarbu.

Svarbu, kad žmonės skaito, supranta, pajėgia prisiminti, pasidaryti išvadas ir galvoti: taip yra, taip buvo ir taip bus, kol žmonės priklausys nuo jų gyvenimui tvarkančių diktatorių.

ATPILDAS KAREIVIŲ AUGINTOJOMS

Jeigu Lietuvoj šiuo ar tuo galėtum pasiskųsti, tai tik jau ne ordinu, medaliu ir vi sokių garbės raštų gausumu. Štai tai jau, atrodo, pr akis. Sovietinių kunigaikščių, grafų ir kitokių bajorų ir plikbajorių skaičiai ten auga ir didėja kas mėnuo. Net gražu žiūrėti.

Patys didieji bajorai, aišku, neblogai gyvena. Kas sugriebia Lenino ordiną, tai, žiūrėk, jau renkamas į visokias aukštąsias tarybas, turi progų valdžios rubliais pasivažinėti, nebereikia jau priištama prie darbo būti. Žodžiu, prasideda geras gyvenimas.

O ką gi tie mažieji gauna, kurie susilaukia apdovanojimų? Pavyzdžiui, kokia laimė ištinka daugiavaikes motinas, kurios specialiais vyriausybės aktais gauna motinos-didvyrės vardą?

Pasakytume, kad tas vardas — skystas joms laimėjimas.

Tokios motinos-didvyrės, kaip rašo „Tarybinė moteris“, sulaukusios 50 m. amž., gali gauti pensiją, jei turės 15 metų darbo stažą. Žinoma, užauginus keliolika kareivių, tur būt, neblogo anksčiau pradėti senatvę (ji ir taip anksčiau tada ateina). Klausimas tik kiltų, kada tą darbo stažą reikia įsigyti, kai paskutinis jos užaugintas kareivis pradeda nešioti kelnes?

Kitos privilegijos nekaip atrodo. Jos maždaug tokios, kaip ir kitoms, mažesnėm šeimom. Deja, visos tos privilegijos — skystos. Už vaikus jos gauna pašalpas, kol jie sukanka 5 m. amžiaus (kokia nepalyginama padėtis su ūkiškai pažangių karštų vaikais!), gal būt, erdvesnį butą, gal būt, kolchoze daugiau šieno karvei (tarytum daugiavaikių šeimų karvė būtų reikla linga daugiau šieno negu mažavaikių), valstybė gali padaryti joms malonę ir be eilės nupirkti užaugintą bekoną.

Ir viskas? Taip, viskas už kareivių užauginimą. Viskas ir dar motinos-didvyrės vardas.

SEIMAS 1968 METAIS

Trečiasis Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimas šaukiamas 1968 m. rugsėjo pirmąjį (Darbo dienos) savaitgalį New Yorke. Pirmasis toks seimas irgi buvo New Yorke, o antrasis Toronte.

SKERSVĖJO AUDROJ

Rašo STASYS KUZMINSKAS

Kada tik pakeliama geležinė uždanga, skersvėjis pučia per visą Europos kontinentą. Tuomet taip pat pradeda dvokti Stalino viešpatavimo lavonais, dvokti kalėjimų drėgme, dvokti priespauda ir dvokti šaltai kalkuliuojančia žiauria jėga.

Tiesa, tas skersvėjis ne visus vienodai paliečia — kalnais apsuptam šveicareičiui jis, palyginti, mažai jaučiamas, bet užtat lygumų gyventojui vokiečiui jis ne tik sukelia kaukus, bet ir ašaras išspaudžia. O jūra, deja, turi savas orą švarinančias stiprias ypatybes. Ar tad nuostabu, kad Mr. Brown (D. Britanijos užs. reik. ministras) ir dar toliau už jūrų marių gyvenantis Mr. Humphrey (JAV viceprezidentas) visai to skersvėjo nejaučia? Priešingai, tas skersvėjis jiems malonus, gaivinantis naujo pavasario kvapus vėjelis.

Štai ne taip seniai Mr. Humphrey savo kalboje senate kalbėjo maždaug taip: aš tikiu, kad šiandien Europa stovi ant naujos gadyinės slenkščio, naujų galimybių ir naujų vilčių. Geležinė uždanga galėtų būti lengvai pakeista atviromis durimis. Aš tikiu, kad Rusija norėtų ir yra pasirengusi atsisakyti nuo iki šiol labai abejotinos vėtės taikingos sugyvenimo tezės ir pasistumti į faktinį nuosirdų bendradarbiavimą, nes to reikalauja Europos vieningumas ir galingumas... (Klausykitės atidžiai — nuo kada sovietai pradėjo domėtis Europos vienybe ir galingumu?!).

Sunku suprasti, kaip Amerikos viceprezidentas taip galėjo kalbėti tuo metu, kada rusų tankai, rusų raketos, rusų kulkos vaidžiai atima gyvybes tūkstančiams geriausių Amerikos sūnų Vietname. Tas tik parodo, kaip nuostabiai tiksliai ir taikliai veikia Kremliaus propagandos biuras.

Šių metų gegužės mėn. Mr. Brown važiavo į Maskvą draugiškų ryšių tarp D. Britanijos ir Sovietų imperijos stiprinti.

Prisimenam, kai šių metų vasario mėn. Kosyginas lankėsi Londone ir rodė Didž. Britanijos vyriausybei Kremliaus gatai surašytą draugiškumo sutartį. D. Britanijos užsienių reikalų ministras tiek sušavėjo būsimosios draugystės mintimi, kad jos sąskaiton nesvyruodamas pažadėjo įmokėti 5 milijonus aukšinių svarų. Žinoma, pažadėti buvo ypačiai lengva, kadangi tie svarai priklausė ne jam, bet nepriklausomai Lietuvai.

Dabar gi artėja antrasis draugystės su-tvirtinimo veiksmas. Mr. Brown jam pasiuntė savo specialų emisarą į Kremlių nuodugnai draugystės pagrindų bei sąlygų iširti.

Septynios DIENOS

PRANCŪZIJAI NESKUBU

Britanijos pasiryžimą vėl prašytis priimti į Europos Ekonominę Bendruomenę svarstė Prancūzijos ministerių kabinetas. Prancūzijos atsakingieji nepatenkinti Britanija, kad britai vis tvirtina, jog nuo prez. de Gaulle'io priklausys priėmimas. Viskas priklausys nuo to, ar Britanija įvykdys visas sąlygas, kurios bus jai statomos. Dėl to priėmimo klausimas bus sprendžiamas lėtai.

KINIEČIAI IŠEJO

Gegužės pirmosios parado pagrindinę kalbą Maskvoje pasakė naujasis krašto apsaugos ministeris marš. Grečka.

Jis JAV pavadino pagrindiniu agresorium pasaulyje. Vokietija siekianti keršto, o Kinija trukdanti Vietnamui kovoti prieš amerikiečius.

Pasiklausę kaltinimų savo kraštui, Kinijos atstovai išėjo iš parado.

CASSIUS CLAY NEINA KARIAUTI

Garsusis bokso čempionas negras Cassius Clay — Muhammad Ali atsisakė stoti į JAV armiją. Jis tvirtina, kad esąs naujos religijos kunigas, todėl jam religija draudžianti kariauti. Vyriausybė jo religijos nepripažįsta, dėl to jis bus atiduotas teismui.

Jam jau paskubėta atimti čempiono vardą.

Ta proga JAV negrai vis stipriau kelia balsą, kad į kariuomenę imama neproporcingai daug negrų.

KAS KALTAS DĖL SIKORSKIO?

Prieš kurį laiką su triukšmu nuskambėjo per pasaulį vokiečių dramaturgo Rolfo Hochhutho veikalas „Vietininkas“, kuriame metamas kaltinimas popiežiumi Pijui XII dėl jo laikysenos nacių veiksmų atžvilgiu.

Dabar Britanijoje kilo triukšmas dėlse.

Čia irgi reikalinga speciali galvojimo akrobatika to viso veiksmo prasmingumui suprasti. Juk tuo pačiu metu, kai Mr. Brown rodo tokį entuziazmą draugystės paktui pasirašyti, Kosyginas tiek pat, o gal ir dar daugiau entuziastingas D. Britanijai ir jos Commonwealthui susprogdinti. Rusai siunčia milžiniškus ginklų kiekius į Afriką dar silpnom valstybėlėm sukiršinti, rusai ginkluoja sukilėlius Azijos pusiasaly (Arabijoj, Adene, Sirijoj) D. Britanijos militarinei jėgai užsachuoti ir jo milžiniškiems žibalo interesams Persi jos įlankoj paveržti; rusai ginkluoja Egiptą ir jo pakrantėse steigia savo karinio laivyno bazines, norėdami Viduržemio jūros įsiviešpatauti ir tuo pačiu D. Britanijos ir Amerikos galiai užslopinti.

Štai aplinka, kurioj Mr. Brown kratys ranką Kosyginui, džiaugsis nuosirdžiu draugiškumu ir gal dar kartą žadės 5 mil. svarų aukso, o Kosyginas, paspringdamas apgaule, siūlys vodką ir kaviarą, atsisveikindamas aerodrome įteiks vainiką padėti ant Karlo Markso kapo ir prašys perduoti linkėjimus lordui Bertrand Russell. Tuo būdu „nuosirdi draugystė“ bus užmegzta.

Fantastiškas vaizdas, deja, tuo pačiu metu šiurpulingai klaikus.

Bet jeigu tik Mr. Humphrey ar Mr. Brown pasirūpintų pavartyti Rusijos revoliucijos archyvus, tai savo gal didžiausiam nusteimimui tokius žodžius, kaip draugystė, nuosirdus, bendradarbiavimas, Europos vieningumas, pasaulio taika..., užtikytų beveik kiekvienam puslapy dar nuo Lenino ir Trockio laikų. O kas dar įdomiau, kad jie irgi rastų, jog visa tai buvo ir įvykdyta, tik, deja, ne Amerikos bei D. Britanijos politikų, bet Kremliaus. Karo metu Stalinas „nuosirdžiai bendradarbiavo“, imdamas ginklus iš Amerikos; karui pasibaigus Stalinas „apjungė“ Europą nuo Baltijos iki Dunojaus ir už jo krantų, o „apjungęs“ nuleido geležinę uždangą. Užsairavę Europos šiaurėje, Kremliaus vadai sumaniai pradėjo veržtis į Viduržemio jūrą bei Afriką, tuo būdu planuodami paimti Europos likučius į savo „draugišką“ glėbį iš pietų. Deja, čia tenka Mr. Brown apvilti — atrodo, kad 5 milijonų, kad ir gražiai žibančių Lietuvos aukso nepakaks rusų šarvuotiems laivams iš Viduržemio jūros ir rusų ginklams iš Afrikos išpirkti. Daugiau galimybių kažkaip yra tam, kad „nuosirdi draugystė“ pasibaigs dar prieš paskutinę 5 milijonų ratą išmokant.

Hochhutho kito veikalo, kuriame Churchillui priskiriama kaltė dėl lenkų egzilinės vyriausybės ministerio pirmininko gen. Sikorskio mirties. Jis žuvo lėktuvo katastrofoje sovietų ir britų medaus mėnesio laikais.

KAS BUS GRAIKIJOJE?

Kai kurie britų laikraščiai nurodo, kad naujieji Graikijos vadai skirtingai žiūri į krašto ateitį: vieni garbina karalių ir žada netrukus grįžti į normalias sąlygas, o kiti kalba vien apie revoliucinį vyriausybės pabūdį.

Laikraščiams įsakyta kas savaitė išspausdinti po 10 straipsnių, kuriuose giriamas vyriausybė. Bet trijų didelių laikraščių savininkė atsisakė savuosius toliau spausdinti, protestuodama prieš laisvių suvaržymą spaudai.

ATEITIES MAISTO KAINOS

Pasiskaidymas už stojimą į Europos Ekonominę Bendruomenę, Britanijos vyriausybė pasveria gerąsias ir blogąsias galimas to žygio pasekas.

Ji skaičiuoja, kad tada, kai jai bus pradėti taikyti žemės ūkio potvarkiai, jos balansams su užsieniu tai gali kainuoti tarp 175 ir 250 mil. svarų ir maisto kainos gali pakilti tarp 10 ir 14 procentų.

Daržovės ir vaisiai atpigti, bet pabrangtų grūdai, mėsa, sviestas.

BRITAI TRAUKIA TEISMAN

Britanija nutarė traukti teisman savininko tanklaivio Torrey Canyon, kuris užteršė alyva krašto pakrantes. Išsiaiškinta, kad tanklaivio kapitonas buvo nerūpestingas.

Be to, britai sušaukė jūrinių kraštų konferenciją svarstyti naujoms taisyklėms visokios atsakomybės ir laikysenos vandenų.

Ką tada Mr. Brown galės pasiūlyti „draugystei“ atnaujinti? Gal Berlyną?! Bet Berlynas ne jo žinioje, o po Berlyno beliktų tik Londonas. Taigi būtų labai patartina su dovanomis Kremliui švaistytis labai atsargiai. Kitais žodžiais tariant, užsienio politika, pagrįsta Europos išpardavi mu, išsieikvojo, nes viskas kas tik galima buvo parduoti, tapo išparduota. Išdavo — milžiniškai daug pralaimėta ir absoliučiai nieko nelaimėta.

Mr. Humphrey ir Mr. Brown galvoja, kad dabar, kai jau nieko neliko toliau išparduoti, vienintelis galimas ir prasmingas posūkis būtų geležinės uždangos pakėlimas. Čia būtų irgi pravartu jiems prisiminti, kad uždanga ne jų, bet Kremliaus. Atseit, jos bet kurio laipsnio pakėlimas ar nuleidimas priklausys tik nuo Kosygino ar Brežnevo.

Tačiau šiuo metu atrodo, kad, kaip tén bebūtų, geležinė uždanga bus pakelta ir pro mažą plyšelį pradės pūsti skersvėjis — įkylus ir šiurpulingas... Ar Vakarų politiniai išminčiai tik nebus šio vėjelio užliūliuoti?

Mums toks skersvėjis visai kitokią bylą neša. Mūsų diplomatinė tarnyba, politinės ir visuomeninės organizacijos ir paskiri lietuviai turėsime išsirikiuoti kaip vienas ir, kur bebūtume, ar šaltame šiaurės ašigaly, ar karštame Afrikos ekvatoriuje, ir ką bedirbtumėm, ar kastumėm grovius, ar rašytumėm maldas, — turėsime budėti laisvos nepriklausomos Lietuvos siekių sargyboje. Mes ir tik mes ir niekas kitas pasaulį esam laisvi galvoti ir veikti pavergtiems ir supančiotiems išlaisvinti. Iš čia kyla mūsų Didžioji Pareiga. Tam ir esame mes čia ir visuose žemynuose.

PERVERSMAS GRAIKIJOJE

Daugiau prasilavinusiam žmogui Graikija yra kultūros lopšys, senosios europinės kultūros su garsiais filosofais, rašytojais, menininkais, su savais politiniais režimais. Šiandien Graikija jau kita, ir ji mūsų dėmesį patraukia daugiau savo visokiomis nelaimėmis — pilietiniais karais, revoliucijomis, politiniais perversmais ir karalių bėgimais ir grįžimais.

Balandžio 21 d. kariuomenė Graikijoje nuvertė valdžią, įvedė karą stovį ir įteisinti naujai padėčiai gavo karaliaus parašą. Naująją vyriausybę sudarė iš dalies karininkai, iš dalies civiliai.

Tokios kariuomenės įsikišimo buvo laukiama jau 1965 m. Anuometinis ministras pirmininkas Papandreu įtarinėjo savo krašto apsaugos ministrą, kad jis su reakciniais karininkų sluoksniais ruošiasi perversmui. Jis pats norėjo perimti krašto apsaugos ministeriją ir išvalyti kariuomenę nuo tokių karininkų, bet karalius nesutiko jo skirti toms pareigoms. Tada krašte Papandreu šalininkai pradėjo demonstracijas, suskilo jo partija, ir jis turėjo pasitraukti, ir nuo to laiko kraštas jau nebesudarė vyriausybės, kuri turėtų parlamentą daugumą. Vyriausybės buvo laikinos, tik tam kartui, tik iki parlamento rinkimų.

Tačiau jau anuomet, kai dar valdė Papandreu, dešinieji sluoksniai nešiojosi įtariimą, kad kairieji gali įvykdyti perversmą, pasitelkę karininkų. Kai kurių sluoksniuose didelio populiarumo įsigijo Papandreu sūnus, kuris pradėjo skelbti mintį, kad reikia panaikinti monarchiją. O dešiniųjų sluoksnių baimė skelbiama kaip komunizmo pavojus, jei valdžią kuriuo nors būdu perimtų kairieji. Graikijoje tokia baimė pagrįsta bent tuo, kad po šio karo komunistai ruošė perversmą, o iš to buvo išsivystęs ilgas ir žiaurus pilietinis karas, kuris kai kuriuose krašto rajonuose baigėsi tik 1950 metais. Tą baimę gal didino dar ir tai, kad kai kurie karininkai vis dėlto buvo sudarę slapta kairiųjų organizaciją, jos nariai buvo suimti ir teisiami. Paskutiniuose rinkimuose komunistai surinko 12 nuoš. balsų.

Vykstant politinei kovai, buvo siekiama pastovum ir sutarta gegužės mėn. numatytoose rinkimuose spręsti, kas valdys. Papandreu, greičiausia, būtų laimėjęs. Tos dienos ir nelaukta. Gali būti, kad po rinkimų kairieji būtų ėmęsi didesnių reformų ir net pašalinę karalių. Be to, senasis Papandreu reikalavo prieš rinkimus sudaryti nešališką vyriausybę, o jaunas pradėjo grasinti „liaudies revoliucija“, jei rinkimai parodytų nepatenkinamus rezultatus, kai vyriausybei rinkimų metu vadovaus vieni dešinieji.

Kai karalius padėjo savo parašus visose dokumentuose, kurie įteisina karinį perversmą, keliamas klausimas, kas už tą naująją padėtį atsakingas: karalius ar karininkai? Graikijos karalius mėgsta kištis į politiką. Tai rodo jau ir tas atsitikimas, kad jis neleido ministrui pirmininkui Papandreu perimti krašto apsaugos ministro pareigų. Bet spėjama, kad šikart ne karalius prikalbėjo kariuomenės vadus, bet vadai pastatė karalių prieš įvykusį faktą ir pareikalavo jo parašo.

Prieš ateinant į valdžią Papandreu vyriausybei, devynetą metų Graikiją išvaldė dešiniųjų atstovas Karamanlis. Tas laikotarpis buvo ramokas, ir tuomet kraštas ūkiškai buvo atsigavęs. Tačiau krašte reikėjo šokių tokių reformų. Pavyzdžiui, tvirtinama, kad Graikijos administracija yra ėdama korupcijos. Papandreu pasiskė ją aptvarkyti. Bet jo užsimojimas susitvarkyti su kariuomene suklupdė jį.

Naujoji vyriausybė skelbia, kad dabar nebeliko nei kairės, nei dešinės, nei vidurio — liko tik graikai, kurie tiki į Graikiją ir į kilnią ir idealią tikrą jos demokra-

tiją. Tai naujojo ministro pirmininko Koliou žodžiai. Kai nemaža yra sumiutų (spėjama, kad gali būti iki 8.500) ir kai įstai-gose tvarkosi ginkluoti kariai, netaip rimtai skamba Koliou tie žodžiai apie idealią demokratiją. Bet jie gali reikšti, kad tokia kilni demokratija nusitęs ir ilgiau. Tačiau kai kurie stebėtojai galvoja, kad dabartinė padėtis yra laikina ir kad Graikija grįš į kitokią demokratiją.

O tuo atveju ir karalius gali netekti sosto.

MIN. S. LOZORAICIO UŽUOJAUTA

Lietuvos diplomatijos šefas yra pasiuntęs Vokietijos federaliniam užsienio reikalų ministrui W. Brandtui šį užuojautos laišką dėl K. Adenauerio mirties:

Mirus buv. federaliniam kancleriui dr. Konradui Adenaueriui, turiu garbę pareikšti Tamstai nuosirdžią užuojautą.

Tvirtai tikėdamas laisvės bei demokratijos dėsniais ir griežtai atmesdamas tarp tautiniuose santykiuose smurtą, šis išžymus Vokietijos atstovas stiprina visų Europos tautų pasitikėjimą geresne ateitimi. Tokių velionies įsitikinimų kilni išraiška buvo taip pat jo draugingas nusistatymas Baltijos valstybių atžvilgiu. Todėl aš esu tikras, kad lietuvių tauta atjaudžia vokiečių tautos gedulą dėl šio didžiojo valstybės vyro mirties.

PALECKIO IR ŠUMAUSKO ISTORIJS

Neue Zuercher Zeitung, žymiausias šveicarų dienraštis, balandžio 24 d. sekmadienio numeryje išspausdino ilgoką straipsnį apie Justo Paleckio pakeitimą Motiejum Šumausku sovietinės Lietuvos „prezidento“ pareigose. Laikraštis pastebi, kad Paleckio neišrinkimas nereiškiąs, jog jis patekęs į Kremliaus nemalonę. Priešingai, Paleckis išrinktas Sov. Sąjungos tautybių so vietos pirmininku. Tokiu būdu Maskva atžymėjo Paleckį už jo besąlyginį paklusnumą. Laikraštis nurodo, jog Lietuvoje ta pati ekipa pasilikio valdžioje be pertraukos jau visą ketvirtadalį amžiaus, nes ji sugebėjo prisitaikyti prie visų vėjų, pūsių iš Kremliaus. Šalia Antano Sniečkaus, Lietuvos komunistų partijos generalinio sekretoriaus, Paleckis ilgiausio išliko valdžioje. To jiedu pasiekė mokiėjimu prisitaikyti ir ištikimybės Maskvai dėka. Laikraštis apibūdina sovietinės Lietuvos valdžią kaip Maskvos politikos organus Lietuvoje.

Toliau laikraštis pateikia Justo Paleckio ir jo įpėdinio, Motiejaus Šumausko, biografijas ir primena, kad komunistinis režimas buvo įvestas Lietuvoje, kai raudonoji armija užėmė kraštą. Lietuva pateko Sov. Sąjungos „įtakos sferon“, Maskvai su sitarus su Hitleriu. Nuo to laiko Paleckis ir atsidūrė valdžioje.

Straipsnio gale Neue Zuercher Zeitung pastebi, kad Maskva baltų komunistus demonstratyviai iškelia į pirmąsias vietas. Sovietų Sąjungos politbiuro nariu prieš kurį laiką paskirtas latvis Pelše, o šio vieton Paleckis paaukštintas Sovietų Sąjungos tautybių sovieto pirmininku. Maskva taip elgiasi, norėdama užsachuoti Baltijos valstybių gausios emigracijos veiklą. Emigrantai prikiša Maskvai priverstinę rusifikaciją.

— Clerkenwellyje, Britanijoje, gauja plėšikų užpuolė aukšą vežusį sunkvežimį ir pasiėmė 144 plytas to metalo (apie 750 tūkstančių svarų vertės).

— Šiaurės vakarų Graikijoje smarkiai drebėjo žemė, nukentėjo kalnuose 28 kaimai.

Naujas talentas

VIDA GASPERIENĖ-VAINORIOTĖ

Po antrojo pasaulinio karo, pergyvenę jo baisenybes ir nepriteklus, iš Vokietijos, Italijos ir kitur suplaukėme keli tūkstančiai į šią tartum ramybės salą — Angliją. Be didelio rūpestio kiek apsitvarę savo asmeninį gyvenimą, metėmės į lietuvišką kultūrinį barą tiek pagyvenę, tiek jauni, nepalikdami nuošalyje net vaikų. Kūrėme naujas organizacijas, spaudą, pir kome bendriniam reikalams namus, sodybas, steigėme klubus ir kt. Skambėjo lietuviškos dainos, sukosi margaspalvės tautinių šokių grupės, lūžo salės tautinių minėjimų metu nuo suplūdusių žmonių.

Bet štai prasidėjo antroji era. Žmonės, pasijutę ekonomiškai stipresni, panorę greičiau praturtėti, ieškoti laimės kur nors kitur. Prasidėjo didelė emigracijos banga į Ameriką, Kanadą ir į kitus kraštus. Likusieji čia pirkosi sau namus, automobilius, susirado geresnius darbus, taigi visas laikas pasidarė daugiau reikalingas tik saviems reikalams. Sumažėjusiose mūsų kolonijose ir vėstančiose lietuviškiems reikalams širdyse aptilo lietuviška daina, rečiau rodosi nykstančios, tai vėl atsikuriančios šokių grupės, pasidarė apytūstės minėjimų, susirinkimų ir pobūvių salės, o jaunimo didelė dalis ieškoti kitų kelių.

Betgi nėra taip blogai, kaip pirmu žvilgsniu atrodo. Iškūrusios organizacijos ir likusieji veikėjai, įsikibę į lietuvišką darbą, susilaukia nemaža ir naujai iškilančių pajėgų. Viena tokių pajėgų yra Vida Gasperienė iš Nottinghamo kolonijos. Vida yra gimusi paskutiniomis Nepriklausomos Lietuvos laikais Kaune dainą ir muziką mėgstančioje šeimoje. Karui užėjus, ji kartu su tėveliais pasitraukia į Vokietiją, kur pergyveno tuos pačius vargus ir karo baime, kaip ir visi kiti. Vokietijoje lanko lietuvišką pradžios mokyklą, o 1948 m., atvykusi į šį kraštą, lanko anglišką mokyklą, kurią baigusi įstoja į college ir įsigyja stenografistės kvalifikaciją.

Būdama dar pradžios mokykloje, pamilsta dainą bei muziką ir dalyvauja tautiniuose pasirodymuose. Nenutrūkstantai tai tęsiama ir Anglijoje. Prieš penkeris metus ji rimtai pradeda mokytis dainavimo, imdama privačiai pamokas pas gerai žinomą Midlender baritoną. Dabar studijuojama muziką ir dainavimą Albert Hall,

Nottingham, stengdamasi įsigyti muzikos kvalifikaciją. Jos dainavimo mokytojas yra Fred Garnett (Member of Incorporated Society of Musicians).

Šalia savo tiesioginio darbo ir mokymosi, V. Gasperienė neapleidžia ir lietuviško kultūrinio veikimo. Ji organizuoja jaunimą ir kartu su juo dalyvauja meninėse programose. Beveik nėra Anglijoje lietuviškos kolonijos, kurioje ji nebūtų buvusi su Nottinghamo jaunimo būreliu tautiniuose minėjimuose ar kituose parengimuose net po kelis kartus. Ypač daug kartų yra pasirodžiusi Londone.

Balandžio 29 d. Londone pirmasis išstas V. Gasperienės solo koncertas, įpinant ir J. Černio vadovaujamą orkestrą, parodė jos įdėtinį didelį darbą ir meilę dainavimo menui.

Nepaprastai džiugu, kai kyla naujos jaunos jėgos apnūstančioje mūsų tremties padangėje. Linkėtina V. Gasperienei pasiekti pamiltosios dainos aukštųjų, o mums gražaus gražaus indėlio į kultūrinę lietuvišką veiklą.

P. Mašalaitis

S. BŪDAVO PALIKIMAS

Mirusio rašytojo St. Būdavo romanas biblioteka po jo mirties Lietuvių Rašytojų Draugijos valdyba leido išspausdinti Draugo dienraščiu. Kiek iš to susidarys pajamų, jos bus paskirtos arba velionies raštams išleisti, arba kitiems su velioniu susijusiems reikalams.

Dar yra S. Būdavo vieno romano rankraštis lietuvių kalba ir vieno anglų kalba. Angliškasis neparuoštas ir neįmanomas išleisti, o lietuviškajam Rašytojų Draugija ieško leidėjo.

RASYTOJŲ SKYRIUS ARCHYVE

Lietuvių Rašytojų Draugijos skyrių Lietuvių archyve Chicagoje sutiko tvarkyti rašyt. Česlovas Grincevičius.

NIDOS KNYGŲ KLUBO SAVININKYSTĖ

Nidos Knygų Klubo savininkas yra Lietuvių Namų Akc. Bendrovė nuo pat jo įsikūrimo. Niekas jo nebuvo ir nėra nupirkęs ar išsinuomosęs ar kitokiu koku nors būdu įsigijęs ir jį savininkystės teisių.

Tačiau JAV leidžiamoji „Dirva“ savo Nr. 39 vedamąjį pradeda tokiu sakiniu:

„Nidos Knygų Klubas savininkams Daunorams po ilgesnės kelionės grįžus į Londoną, gavome pranešimą, kad išsiųsta dar viena siunta Br. Railos knygos „Laumių juosta“, kurios nekantraudama laukia visa eilė tą knygą užsisakiusių Dirvos skaitytojų“.

Taigi šitame sakinyje p.p. Daunorų pa-

darymas Nidos Knygų Klubas savininkais nieko bendra neturi su tiesa.

Iškeliamas tą netiesa, turėdami galvoje, kad ji gali labai klaidinti „Dirvą“ skaitančius Lietuvių Namų Akc. Bendrovės akcininkus — tikruosius Nidos Knygų Klubas savininkus.

ARTIMO MEILĖ

Mūsų meilė Dievui yra tuščia ir veidmaininga, jeigu mes nemylime savo artimo. Tikra artimo meilė konkrečiai ir apčiuopiamai išreiškia mūsų meilę nematomajam Dievui, visų mūsų Tėvui. Bet kas yra mūsų artimas? Bro'is, draugas, kaimynas, geradaris? Taip, bet to dar neužtenka. Mūsų artimas yra kiekvienas žmogus. Kristus aiškiai mums įsakė mylėti visus: svetimus, ateivius, draugus ir priešus. Jis tai gyvai pavaizdavo savo apsakyme apie Gerąjį Samarietį. Žydai neapkenčė samariečių ir laikė juos priešiniais, bet šis plačios širdies samarietis užmiršo tarptautinius nesupratimus ir pagiežą ir su brolišku uolumu rūpinosi sužeistuoju. Lengva parodyti meilę tiems, kurie mums patinka. Lengva pamilti grožį, gerį, draugiškumą. Bet priglįstui prie širdies raupsojantį, kad ta kūnas dreba pasibiaužėjimu, ar atleisti priešui, kada pati prigimtis kunkuliuoja keršto jausmais, yra daug sunkiau. Tai yra herojiška, antgamtinė meilė. Todėl ne vienas prieina išvados, kad mylėti žmones, kurių mes nemėgstame, yra psichologiškai neįmanoma. Bet atsiminkime, kad meilė nepasireiškia vien tik jausmais, o taip pat valia ir veiksmais. Mūsų jausmai gali būti šalti ir be jokio polinkio į kokį žmogų, bet jeigu mes savo protu pripažįstame meilės, užuojautos ir pasigallėjimo reikalingumą, savo valia tai patvirtiname ir veiksmais įrodome, tai mes vykdomė meilės įstatymą. Didėsnė yra meilė, kurią mes parodome savo priešui, negu šilti jausmai, kuriais mes dalijamės su savo prieteliais. Mes mylime, kada nuoširdžiai linkime visiems gero ir esame pasiryžę, progai pasitaikius, įrodyti tai savo darbais. (A. G.)

BALTASIS STUMBRAS

GINTARĖ BANAITYTĖ-IVASKIENĖ (Ištraukos iš to vardo apysakos)

(3)

Berniukai paleidžia keletą strėlių prieš švieselį link. Kalavijuočiai, matyt, vėl savo dideliais skydais atsivėrė, nes tik dundeliai, ir nieko.

— Tai nori žinoti, kodėl Avaras mus iškepti žada?

— Aš vis maniau, kad mūsų ieško, ar gal maisto prisigrobti atėjo...

— Eė, tai niekai! Jei tik dėl maisto — nepadeginėtu. Tada susidorojume su visa gauja. Avaras nori Ramintą pagrobti!

— Kas tau sakė?

— Niekas. Tu pats juokeisi, kad aš didelės ausis turiu. Kai nubėgau kriviui pranešti apie degančias strėles, jo kambaryje neradau. Jis ir Raminta buvo pas Rintą. Įeidamas nugirdau Ramintos žodžius: „Jis manęs gyvos nepaims!“ Tada krivis ramino, kad greitai ateis pagalba, o iki tol paskirs Draugužį ją saugoti... Bet aš vis tiek negaliu suprasti. Jei Avaras nori Ramintą pagrobti, kodėl anksčiau nebandė? Ko laukė iki šios dienos?

— O man jau pradeda aiškėti, — lyg pats sau kalba Audrys. — Jis ligšiol neturėjo progos čia atsitrekti. Kalavijuočiai plėšikai tiek nevargtų dėl vienos moteriškos, jei ne būtinas reikalas išžudyti visus ramovės gyventojus. Išžudžius nebebus, kas praneša Mindaugui apie jų darbus.

— Būčiau pamiršęs, Audry! Klausyk, ką girdėjau apie pačią Ramintą. Sakoma, kad ji labai žymaus rikio duklė, slapstyda masi nuo kažin ko prieš keletą metų atėjo Vaivoron. Krivis Gedainis priėmė.

— Idomu, kodėl pas savo gimines kurioje nors pilyje neužsidarė? Juk pilyse saugiausia.

— Nežinau. Gal jos priešai pilyse slankioja, kad ji prieglaudos atbėgus ramovėn.

— Pagalvojęs Gendrutis pridėjo: — Ar tu, Audry, nesijauti kaltas, kaip ir aš? Per mus dabar gal turės žūti visi Vaivoros gyventojai — ir Lokys, ir Liūnė, ir Raminas, net krivis Gedainis.

— Aš jau seniai dėl to kremtuosi. Jei

būčiau žinojęs, kad Avaras mus iki čia atseks, būčiau geriau girioje miręs. Dabar visai ramovėi užtraukėme nelaimę... — atsako Audrys.

— Aš galvojau, išėjęs už vartų, jiems pasiduoti, — sako Gendrutis. — Bet dabar jau per vėlu. Iki pat vartų atsibaste, piktadariai be nieko negrįš atgal.

— Ogi, jei taip yra, kaip tu sakai, kad jis ir Ramintos pagrobti atėjo, tai vis tiek be kruvinos kovos neapsieis.

— Audry, dabar nieko nebegalime pakeisti. Todėl prisiekime kovoti iki paskutinio kraujo lašo!

— Prisiekime visomis jėgomis ginti mus priglaudčius vaivoriškius nuo užpuolikų! — iškilmingu balsu ištaria abu berniukai.

— O vis dėlto, Gendrutis... Atsimeni baltaį stumbrą? Gal Praamžius neįeis mum visiem žūti...

Kalavijuočių strėlės vis taiklesnės. Smigteliai viena į karių namų priangį, bet kietas medis nespėja įsiliepsnoti. Sušo kusios moterys apipila vandeniu.

Audrio akys klaidžioja dangaus pakraščiu ir netikėtai pastebi kažin kur toli, už girios krašto, raudoną pašvaistę. Kitoje pusėje vėl gaisras.

— Gendrutis, žiūrėk — ugnys! Kaimynai pamatė mūsų pavojaus ženklą!

— Lekiu pranešti vyrams. Tai nudžiugs! — Ir Gendrutis jau kelintą kartą, paskutiniu laiku, nudarda žemyn su naujiena.

Po kiek laiko jis jau ir vėl kuore. Įlekia uždusęs ir aiškina:

— Lokys sakė, kad toji šviesa, kur už girios, tai Striūbo, o ana kitoje pusėje pelkės — Prūto. Jis galvoja, jei tavo tėtis išsiuntė vyrus, mums tik uždegus ugnis, tai vakare jie jau čia turėtų būti. Iš Prūto pagalba gali ir greičiau atvykti.

— Striūbas! — koks stebuklingas vardas. Šiuo metu jis Audriui reiškia išsigelbėjimą, gyvenimą. Ugnys taip toli — už žemės krašto. Bet mintyse taip arti... Senukas Jotva dabar į kuorą glėbį naujų pa-

galių tempia. Sunku jam: dešinė koja raišas... Skubėk, tėveli, ant savo pilko žirgo! Tu net nežinai, kad tai tavo Audrys pagal bog šaukiasi... Gal rasi be kvapo viduryje kiemo kritusį, — samprotauja berniukas.

Staiga švytį plykstelia deguolė ir nutopia tiesiai ant šiaudinio stogo. Liepsnos šoka aukštyn, ir sausi šiaudai net šlamėdami dega.

Tai tvartai! Bematant susidaro eilė žmonių ir iš rankų ir rankas leidžia vandens kibirus. Švitra, užsilpęs ant stogo, šaukia:

— Daugiau! Greičiau!

Trys vyrai paskubomis varo galvijus laukan. Mūkia karvės, bliuana ėriukai, mekena ožiukai. Draugužis pašoka iš miego ir pastato ausis.

— Ramiai, Drauguži, negalima! — tramdo jį Audrys.

— Ar tik neužsimanė tavo vilkas medžioti? — erzina Gendrutis.

Apacioje didelis subruzdizmas. Vieni iš šulinio vandenį semia, kiti siunčia jį tolyn, o Švitra su Buivėdu bando gesinti. Jau, rodos, sustabdo ugnį, o kol naujas kibiras vandens ateina, ji ir vėl pradeda plėškėti.

Keliose vietose smilksta medinė ramovės supanti tvora, taip pat ir vartų medinės dalys. Strėlės vis švilpia per pilkėjančią dangaus skliautą. Jų šviesos takas nustoja savo grožio balančiame ryto danguje. Lieka tikta karšta, visa deginanti ugnis.

Berniukai nepastebi, nei kada paukščiai pradeda traliuoti, nei kada aukšinė saulės kaktą pakyla virš nendrų. Strėlės tankėja. Priešas laido ir nedegantį. Moterys be šarvų dirba atvirame kieme. Vieną kitą čia sukniubusių nuneša pas Raminą. Visi įtempto darbo ir nuovargio iška muoti.

Kuoran pas vaikus užbėga Švitra. Jo plaukai ir barzda apsvilę. Kairioji milinė rankovė aukščiau praplėsta, ir iš jos sunkiai kraujas. Rankos ir veidas suodini, pats išvargęs.

— Audry, krivis liepė tau su Draugužiu nueiti į Rinto kambarį.

— Ar aš nesakiau, kad Draugužis Ramintą saugos? — pasididžiudamas sušnabdo Gendrutis.

Švitra vėl dingsta, o į kuorą atlipa mergaitė.

— Gendrutis, eik žemyn pamiegoti: tu nuo vakar beveik nemiegi. Tokiomis mieguistomis akimis net jaučio ateinant nepastebėtum. Aš vietoje tavęs čia pabudėsiu.

Berniukas bando dar priešintis, bet tik-

rai sunku su nuovargiu kovoti. Juodu su Audriumi leidžiasi žemyn. Vargais negalais nusitempia ir vilkiuką, nutvėrę už pažastų.

Dar vakar tvarkingai ir gražiai atrodžiusio kiemo šiandieną nebegalima pažinti. Kiek šaltokas, saulės spindulių maudomas rytas visai nesiderina su šiukšliniu kiemu ir pavargusiais, jame slankiojančiais žmonėmis. Tik septynios didžiosios liepos, aukurą dieną naktį saugojančios, šnara savo džiūstančiais lapais. Tik jų šakose, lyg nieko nebūtų atsitikę, šokinėja paukščiukai. Ties aukuru, rankas dangun iškėlęs, krivis Gedainis meldžia Valgą sėk mės šioje kovoje.

Tvartų niekas nebegalėjo išgelbėti. Jie nudėgę iki pat pamatų. Matyti tik smilkstančių nuodėgulių krūva. Gerai dar, kad tvorą ties jais išsaugojo, nors aprūkusi, vietomis ir apsmilkusi. Dabar berniukai supranta, kad ne taip svarbu išgelbėti pastatus nuo ugnies, kiek pačią stulpų tvorą. Jai kur nors pradejus, Avaras su gauja bematant slūgstų vidun.

Viename kiemo kampe dvi moterys melžia karves. Netoli šulinio ant stalo Liūnė dėjo mėsas, raiko didelių duonos kepalus. Mat, priešas šiek tiek aprimo. Gal išlįsi, gal planuoja staigens puolimo būdą. Bet kieman vis atšvilpia čia viena, čia kita strėlė. Tačiau, atrodo, jos leidžiamos ne pakenkti, tik priminti, kad jie dar nepasitraukė.

Berniukai ir vilkiukas, saugodamiesi strėlių, bėga prie pastatų. Ties jų nakvynės namais Gendrutis atsiskiria ir įbėga į vidų. Audrys vaikščiodamas mato, kad vakar taip margai žydėję rudeniniai žolynai šiandieną strėlių nuskinti ir žmonių išminčioti. Vienas raudonas žiedas prie pastato medinės sienos strėlė prismeigtas.

NUOSTABUSIS DURKLAS

Audrys įeina į kambarį, kuriame Rintas paguldėtas.

— Sese Raminta, leiskite man vietoje Vėsulio eiti pagalbon. Aš jau ir ilgai, nieko nepadedamas, guolyje tįsau! — išgirsta jis Rinto žodžius.

Raišiodama Vėsulio kaktą ir petį, Raminta nusikundžia įeinančiam Audriui: — Tavo draugas, štai šis, man nuo vakar vakaro ramybės neduoda. Leisk jį laukan, ir gana! Galų leisti. Ar man gaila? Bet nualps, vos tik išėjęs į orą, tiek kraujo praradęs. Ir kam bus iš to naudos? Tik man daugiau rūpestio.

Tuo metu Vėsulis pakyla nuo suolo ir taria Ramintai:

(Bus daugiau)

L. M. K. F.

LIETUVIŲ MOTERŲ KLUBŲ FEDERACIJA VOKIETIJOJE

G. F. W. C.

GENERAL FEDERATION OF
WOMEN CLUBS

Tai yra didžiausia laisvajame pasaulyje moterų organizacija. Ta organizacija praeitais metais atšventė savo 75 metų sukaktį. Dabar GFWC turi daugiau kaip vienuolika milijonų narių įvairiuose pasaulio kraštuose. Jos šūkis yra: „Unity in Diversity“ (vienybė įvairume), o jos centras — JAV, Vašingtone.

Lietuvos moterys, po karo audros išblaskytos po viso pasaulio kraštus, kur buvo galima ir įmanoma, susijungė, susibūrė į lietuvių moterų draugijas, klubus ir panašius junginius. Dabar įvairiuose kraštuose, ypač JAV, bet taip pat ir Anglijoje, Vokietijoje, Italijoje, Prancūzijoje bei kitur jau yra nemaža lietuvių moterų klubų tų kraštų didmiesčiuose, kur daugiau gyvena lietuvių. Kiekvienas klubas turi savo valdybą ir pirmininkę. Be to, daugelyje kraštų, turinčių kelis LMK-us, yra dar ir vadinamosios regionalinės valdybos, kurios rūpinasi visais to krašto LMK-bais, juos apjungia ir tarpininkauja kur reikia per mūsų vyriausiąją valdybą.

Vyriausioji lietuvių moterų valdyba yra JAV, ir ji nuo 1947 metų įeina kaip pilnateisė narė į GFWC ir nuo tų pat metų atstovauja viso laisvojo pasaulio lietuviams moterims ir jų organizacijoms, neuilstamai dirbdama lietuviams. Šiuo metu mūsų vyriausiąją valdybą sudaro: prezidentė — pirmininkė Vincė Jonuškaitė-Leskaitienė, vicepirmininkės G. Žilionienė ir V. Čecėtienė, kitos narės — M. Kregždienė, M. Ulėnienė, M. Noreikienė, J. Banaitienė, V. Šileikienė, V. Rūtenienė, A. Kazickienė ir J. Vytyvienė.

GFWC prezidentė dabar yra amerikietė Mrs. E.D. Pearce, kuri neseniai visą valandą JAV televizijoje kalbėjo apie Lietuvą.

Šie metai yra mūsų lietuvių moterų klubų gyvavimo dvidešimties metų jubiliejiniai. Atžymėti ir tinkamai atšvęsti šią sukaktį ruošiasi viso pasaulio LMK-bai. Turime ypač ir mes, lietuvės, tai neužmiršti ir tinkamai atžymėti, todėl maloniai prašome visus LMK pasirošti ir atlikti šį užavinį pagal savo galimybes bei sugebėjimus. Galima ruošti atitinkamus minėjimus, suvažiavimus, paskaitas, pobūvius, kultūrinius vakarus, rinkti lėšas kokiame nors kilniam tikslui, įsteigti fondą paremti mokiniams ir studentams ir pan.

Stuttgartas

Lietuvių Moterų Klubas Stuttgarte valdybą dabar sudaro: pirmininkė E. Baublienė, vicepirmininkė E. Lucienė, sekretorė S. Jauniškytė ir kasininkė J. Suokienė. Klubas narės bendradarbiauja tarp savęs ir veikia visos kartu, bet gyvenviečių atstumas labai sunkina tą bendrąją veiklą.

Visi parengimai ruošiami kartu su Lietuvių Bendruomenės valdyba. Tikslai kai kuriuose parengimuose Klubas narės yra daugiau įpareigos, ypač Kalėdų eglutė ruošiant vaikams ar Motinos Dieną.

Šiais metais kovo 6 d. buvo surengta vaikams kalėdinė eglutė su programėle. Vaikai padainavo, pašoko, pagrojo, eilėraščių pasakė. Už tai Kalėdų senis visus apdovanojo.

Po eglutės buvo metinis susirinkimas, pranešimas iš praėjusių metų veiklos ir naujos valdybos rinkimai. Po susirinkimo sekė linksmoji dalis. L. Stepaitienė padainavo keletą lietuviškų dainelių, A. Repšys paskambino pianinu, V. Brazaitis parodė savo pagamintą filmą iš Jaunimo Kongreso Čikagoje.

Kartu buvo atšvęstas ir Vasario 16 d. minėjimas, kuris prasidėjo pamaldomis, o po pamaldų J. Glemža skaitė paskaitą, L. Stepaitienė padainavo, A. Lucas pagrojo akordeonu, A. Repšys paskambino pianinu, dvi mokinukės iš Vasario 16 d. gimnazijos gražiai padeklamavo eilėraščių. Užbaigai kunigas Dėdinas rodė filmą iš gimnazijos gyvenimo. Po to, susirinkę vienoje kavinėje, visi bendrai ir seni bičiuliai tarpusavyje pabendravo, ir buvo užmegzta naujų pažinčių. Nuotaika buvo visų gera, ir viskas labai gražiai ir maloniai praėjo.

Apie gegužės 6 d. buvo numatyta suruošti Motinos Dienos minėjimą. Galvojama suruošti kaip galint didesnę ir platesnę programą, įjungiant vaikus ir jaunimą. Nutarta apskritai kiek galima daugiau remti jaunimą, nes tai mūsų ateitis.

ROMA, ITALIJA

Vincenta Lozoraitienė siunčia visoms ponoms-narėms geriausius sveikinimus ir linki pasisekimo darbe.

V. Lozoraitienė, mūsų Diplomatinijos Šefo žmona, jau dvyk turėjo progos suruošti priėmimus GFWC pirmininkėms su 30-35 narėmis, kurios buvo užsukusios Romon. I šiuos subuvimus V. Lozoraitienė prikviesdavo garbingos publikos, kuri kalba angliškai, nes iš GFWC narių nė viena nekalbėjo kitaip kaip tik angliškai. Priėmimai buvo gražiai paruošti ir nuoširdūs, dėl to visi svečiai buvo labai patenkinti, užsimegzdavo naujos pažintys, ryšiai ir korespondencija.

Apskritai imant, gyvenimo sąlygos Italijoje irgi labai pasikeitė. Pavyzdžiui, labai sunku gauti tinkamą namų patarnautoją, lygiai kaip JAV ir kitur. Čia darbininkės nebenori dirbti privačiuose namuose, bet mieliau pasirenka fabriko darbą. Tai namų ruošą krinta ant šeiminių pečių.

aukojimu rūpinasi audimu, E. Baliulienė už rūpestingą vadovavimą šokių grupei, Brokšienė už gražų vaišių paruošimą subuvimams, Navickienė ir kitoms už bendradarbiavimą. Ji reikšė viltį, kad naujai valdybai bus jau kiek lengviau tęsti bendrą darbą. Susirinkusios padėkojo L. Pašaitienėi gausiais plojimais.

Po to prasidėjo naujos LMD valdybos rinkimai. Norėta vienbalsiai palikti senąją LMD valdybą, bet kai kurios jos narės atsisakė kandidatuoti, tai teko iš naujo rinkti visą valdybą. Buvo išrinktos: pirmininke d-rė L. Pašaitienė, vicepirmininke M. Berentienė, sekretore N. Liutikaitė, išdininke Th. Lipšienė ir revizore E. Banevičienė.

Išrinkus naują Hamburgo LMD valdybą,

buvo tuojau sprendžiami einamieji reikalai. E. Baliulienė sutiko perimti „Vargo mokyklą“ iš Th. Lipšienės, kuri dėl tam tikrų šeimos reikalų turėjo atsisakyti iš vadovavimo mokyklai. E. Baliulienė, be to, ir toliau vadovaus tautinių šokių grupei.

Šitame susirinkime LMD Hamburge turėjo garbę pasveikinti mūsų žinomą ir visų gerbiamą pianistą Antaną Smetoną ir padėkoti jam už sutikimą LMD Hamburge Vargo mokykloje dėstyti vaikams muziką, o vėliau gal sukurti ir vaikų chorą. Visos buvo tuo patenkintos ir apsidžiaugė.

Susirinkimo oficialiai daliai pasibaigus, buvo dar pabendrauta ir su viltimis išskirstyta.

LMK veikla

KELETAS ISTRAUKŲ IŠ LMKF
BENDRALAIŠKO NR. 33

Mūsų naujoji pirmininkė V. Jonuškaitė-Leskaitienė 1966 m. lapkričio 15 d. buvo pakviesta GFWC pirmininkės Mrs. E. Pearce atsilankyti GFWC būstinėje Vašingtone, DC. Su pirmininke buvo nuvykusi Gražina Krivickienė, Draugo korespondentė Vašingtone.

Pirm. V. Leskaitienė nuvežė lietuviškų knygų su lietuviškais įrašais. Jos ten buvo labai šiltai priimtos. Po to greitai iš Mrs. E. Pearce buvo gautas laiškas ir padėka už knygas, kurios bus įtrauktos į GFWC būstinės biblioteką.

Lėšos ypač reikalingos šiais sukaktuviniais 1967 metais. Prieš akis Informacinis Leidinis, kuris ilgesnį laiką tikty skelsti tarptautinėse konvencijose ir būtų panaudojamas kitomis progomis.

Šiais metais mūsų atstovų dalyvavimas GFWC konvencijoje San Francisco birželio 4-6 dienomis ypač reikalingas paruošti dirvai 1968 m. Lietuvos Nepriklausomybės 50 metų sukaktį.

VLIKo pirmininkas Dr. K.J. Valiūnas su ponija lankė jaunimo kongresą Pietų Amerikoje. Ta proga buvo paprašyta aplankyti ten esančius mūsų klubus ir įgaliotines ir

perduoti linkėjimus. Jis matėsi su mūsų įgaliotine E. Grauziniene, buvusio Lietuvos atstovo Urugvajuje žmona.

Kolumbijoje susitiko su klubo pirmininke N. Stasiukyniene. Nors su kitų vietų mūsų reprezentantė tiesiogiai nesusitiko, bet vis tiek perdavė mūsų linkėjimus ir sveikinimus.

New Yorko Klubas susirinkimus turi kas mėnesį. Be kasdieninių reikalų, susirinkimuose visuomet būna kultūrinės valandėlės, trumpos paskaitėlės iš lietuvių literatūros, Lietuvos istorijos, meno ir kitais aktualiais klausimais. Didesnieji N.Y. klubo renginiai tai J. Rajauskaitės-Sušienės, pianistės, ir B. Povilavičiaus, boso, koncertas, akomponuojant V. Vasilūnui.

New-Haven Klubas suruošė koncertą, kuriame dalyvavo pianistė Aldona Kepalaitė, dainininkė Aušra Vedeckaitė ir dailiojo meno žinovė O. Juknevičiūtė-Mackuvienė. Perrinkta ir valdyba. Dabar klubo pirmininkė yra Lijolė Židonytė.

Waterbury Klubas pasirošęs iškilmingai paminėti savo 20 metų sukaktį.

Philadelphia Klubas suruošė iškilmingą Naujųjų 1967 metų sutikimą.

Bostono Klubas gegužės mėn. ruošia karūnų balių.

Ligijos Biellukienės paskutinis pasirodymas buvo GFWC 75 metų sukaktuvinėje konvencijoje Čikagoje ir ypač gražiai ir toli nuskambėjusiame priėmime. Ir staiga Ligijos nėra... Tam paryškinti Čikagos

Klubas nusiuntė GFWC piniginę dovana. Pirmininkė Mrs. E. Pearce mums atsiųstame laiške pranešė, kad jos nupirko kandelabą ir pakabino GFWC būstinėje su užrašu-lentele „Ligia's Light“ (Ligijos šviesa).

Anglijos Klubas pirmininkė B. Daunorienė, grįždama iš viešnagės Venezueloje, sustojo New Yorke ypatingą dieną, kai new-yorkiečiai šventė Vasario 16 d. Minėjime ji susitiko su Federacijos valdybos narėmis, o pirmininkę V. Leskaitienę aplankė jos bute. Pasidalyta mintimis iš mūsų veiklos. Londono Klubas yra labai veiklus.

Sao-Paulo, Brazilijoje, įgaliotinė H. Didžiulytė-Mošinskienė Kalėdų švenčių proga parašė labai nuoširdų laišką.

Vokietijos regionalinė valdyboje įvyko pasikeitimų. Ilgametė, visuomet šviesios nuotaikos, pilna energijos ir sumanymų A. Grininė perdavė pirmininkės pareigas V. Čekauskienei, buvusiai regionalinės valdybos sekretorei. Pirmininkei V. Čekauskienei linkime sėkmės.

Ryšium su tais pasikeitimais, Vokietijos Regionalinės Valdybos pirmininkė gavo iš mūsų LMKF prezidentės Vincės Jonuškaitės-Leskaitienės šitokį laišką:

„Maloni Ponija Pirmininke,

Ačiū labai už sutikimą perimti pirmininkės pareigas. Džiaugiamės kiekvienu entuziastingu pasižadėjimu bendradarbiauti. Mūsų užduotis įtikinti pasaulį, kad mes turime teisę apsispręsti, kad mes turime savo kultūrą, kurios ne tik nesigėdiname, bet ir turime kuo didžiuotis, — nėra lengva. Todėl ypatingai įvertiname Jūsų gražius užsimojimus. Mes jums, brangios sesės, jūs mums padėsite. Tik draugišku ir nuoširdžiu bendradarbiavimu galime laimėti.

„Linkėdamos Jums, mieloji Pirmininke, ir visai Valdybai gražios sėkmės, su nuoširdžiais linkėjimais

Vincė Jonuškaitė-Leskaitienė“.

JAV, WASHINGTON

I Lietuvos atstovo ir O. Kajeckienės suruoštąjį priėmimą mūsų Pasiuntinybėje Vasario 16 proga atsilankė ir asmeniškai sveikino ponija E. Pearce, Gen. Fed. Moterų Klubų prezidentė.

Kas nori, kad sekančiame LMKFV puslapyje būtų išspausdintas atitinkamo turinio skelbimas, prašom siųsti šiuo adresu: V. Čekauskas, 208 Pinneberg. Leuschnerstr. 12. Deutschland.

Už skelbimus nereikia mokėti.

Muenchenas

Muencheno Lietuvių Moterų Klubas valdybą sudaro pirmininkė V. Hermanienė, sekretorė O. Barasienė ir išdininkė J. Jurkonienė.

Nors aktyvių moterų ratelis nėra didelis, bet galima sakyti, gan gyvas. Klubas narės su svečiais renkasi kartą per mėnesį — trečią mėnesio šeštadienį, ir tame susitikime prie kavutės aptariami visi einamieji reikalai, planuojami nauji ir t.t.

Moterų Klubas aktyviai prisideda ir prie

Lietuvių Bendruomenės veiklos, padėdamas paruošti švenčių programas bei jas išpildyti.

Vasario mėn. buvo net suruoštas ir puikiai pavyko kaukių balius. Čia spausdinamosios nuotraukos rodo, kaip moterys ir jaunimas išpildo linksmą programą.

Klubas narės lanko senelius, ligonius ir paramos reikalaujančius, palaikydamos juos materialiai ir moraliai. Kiek Klubas lėšos leidžia, seneliai, ligonys ir invalidai sušelpiami. Deja, ne visi lietuviai yra darbingi, sveiki bei patenkinamai įsikūrę, dėl to nemažas skaičius reikalingi pašalpos. To dėl vienas Klubas tikslų yra surasti lėšų. Kiekvienais metais ruošiamo lietuvių vaikams Kalėdų eglutė su programa ir dovanelėmis. Šių Velykų metu Klubas pradžiugino savo senelius ir ligonis, sušelpdamas juos.

Paramos reikalingų yra daugiau, bet dėl lėšų stokos neįmanoma visų sušelpsti. Klubas stengiasi tuoj po Velykų suruošti kultūrinį vakarą.

Nuotraukos iš Muencheno kaukių balius

Susitikimas su Kiesingeriu

Ryšium su rinkimais Šlesvigo-Holšteine, kancleris dr. Kurt Georg Kiesingeris, šio krašto min. pirmininkas Dr. H. Lemke ir tremtinių ministras von Hassel seniai vykdė rinkiminę kelionę. Balandžio 8 d. jie lankėsi Pinneberge.

Didelėje aikštėje laukti susirinko nemaža žmonių. Šalia tribūnos buvo stalas ir suolai spaudai. Mes su vyru irgi gavom ten vietą. Pinnebergo CDU kandidatas ir parlamentas Dr. G. Wolff priiminėja svečius — burmistrą Kath, magistrato narius ir spaudos atstovus. Muzika iš garsiausių tokių garsi, kad beveik neįmanoma susikalbėti. Vaikams dalijamos CDU vėliavėlės, o mes gauname atsisveikimą ir po atvirutės su Kiesingerio nuotrauka. Jis, be abejo, populiarus rinkiminėmis dienomis. Jo ir išvaizda vaidina nemažą vaidmenį: aukštas, patrauklus, simpatingas, puikiai išauklėtas, malonia šypsena, švelnių gestų, bet kito žvilgsnio. Jis moka pasakyti klausytojams karčią teisybę, pareikalauti iš jų pasiryžimo ir aukojimosi. Tai ir pamatyti ir pasiklausyti to žmogaus susirinko keletas tūkstančių. Savo kandidatą Dr. G. Wolff, kuris atidarė tą susirinkimą, mes gerai pažįstame, nes jis kas sekmadienis sėdi su sa

vo žmona ir 3 vaikučiais St. Pius bažnyčioje antrame suole prieš mus.

Kalbą dar pasako ministras von Hassel, kuris į susirinkusiųjų pastabas su humoru atsakinėja. Bet tuo metu pasirodė kancelerio automobilis. Žmonės sutinka Kiesingerį gausiais plovimais. Tribūnoje maža mergaitė įteikė jam 63 raudonas rožes. Tai kiek pavėluotas sveikinimas jo 63 metų amžiaus sukakčiai. Vėliau magistrato narys ir vienas žymiausių Pinnebergo rožių ir įvairių medelių augintojas G. Strobel įteikė 12 gražių įpokuotų rožių daigų. Pinnebergas — pasaulyje pirmaujantis rožių augintojas.

Kol Kiesingeris kalba, aš sau galvoju, o netrukus pradėdau veikti. Atsistojusi nueinu už tribūnos, kur stovi burmistras su apskrities atstovu Mungard ir keletas stiprių vyrų, matyt, apsaugai. Ten klausiu Mungardą, ar bus man galimybė vėliau prieiti prie kancelerio. Jis tik numikčioja. Dėl to ryžtuos veikti. Rankinukyje turėjau mažą dovanėlę: nedidelę lietuvišką juostą, tin kančią skaitomąją knygą atžymėti, su keletais sveikinimo žodžiais. Viskas buvo įdėta į voką. Kai jau buvau tik per porą metrų nuo kancelerio, išsiėmiau tą voką, atvėr-

tes su juo nuotraukomis ir laukiau. Jis baigė kalbėti ir pasitraukė kiek iš tribūnos vidurio. Tada aš padaviau jam voką, o atvėręs pasirašė. Jis norėjo jau rašyti ir ant voko, bet tada pasakiau jam, kad čia maža dovanėlė. Jis nusišypsojo, palenkė galvą, išidėjo voką į kišenį, o pasirašytąsias nuotraukas grąžino man, padėkodamas ir paspausdamas man ranką. Dar pasikeitėm keliais žodžiais.

Po to ji jau apsupa kiti, o aš skubu atgal pas savo vyrą.

V. Čekauskienė

MOTERYS —

IRANKIS ŠNIPAMS MEDŽIOTI

Vokiečių spauda rašo, kad čekoslovakų slaptoji tarnyba plečia savo veiklą, panaudodama merginas verbuoti žinioms rinkti tarp užsieniečių turistų ir prekybinių. Tam reikalingi paruošti Pragoje viešbučiai JALTA, ALCRON, INTERNATIONAL ir ESPLANADA, naktiniai lokalai — BAR LUZERNA BAR, BARBARA ir BARBARINA, kuriuos stipriai kontroliuoja ir stebi čekų slaptoji tarnyba. Viešbučiuose ir baruose yra tam tikras skaičius čekų slaptosios tarnybos žmonių. Tokių viešbučių dar yra ir kitur, pavyzdžiui, RENE tarp Pragos ir Zbraslavo, ir jis paruoštas vadinamiesiems pasikalbėjimams su moterimis. Svečiai nesiregistruodami gauna kambarių raktus. Visas šio viešbučio aptarnavimas yra slaptosios tarnybos priežiūroje. Kai kuriuose kambariuose yra įtaisyti klausomieji aparatai. Puikiai paslėpti foto aparatai gali svečią nufotografuoti, kai jis kompromituojasi. Tokia nuotrauka prireikus panaudojama prievarta užverbuoti svečiui.

PO MAISTO — ILSETIS!

Po pietų nereikia versti vaikų ruošti pamokas. Geriau tegu jie tą laiką panaudos ilsetis — miegoti ar žaisti.

Daktarai yra ištyrę daug tūkstančių vaikų ir priėję išvados, kad daugumas vaikų apie 10 val. ryto ir tarp 17-18 valandų yra labiausiai pajėgūs. O žemiausias pajėgumas kaip tik supuola su vidurdieniu — pietų laiku. Protiniai darbai vaikams reikalingas ilgesnis laikas ilsetis, negu fiziniams.

NEATVIROS MOTERYS

Šimtai tūkstančių, jeigu ne milijonai, šiame pasaulyje yra vienišų moterų. Sakoma, kad iš 1000 moterų vienišų yra 80. Jos sunkiai tepajėgia ar visai negali rasti būdų sueti į ryšius su vadinamąja „vyriška aplinka“. Jos dažniausiai iš baimės nepadarė to, kas netinkama elgtis nenatūraliai. Jos taip valdo save, kad netyčia tiesiog užmuša savo natūralų moteriškumą, švelnumą, draugiškumą, kas, žinoma, neišvengiamai atsiliepia į jų asmenybes.

Kartais jos jaučia, kad jose kažkas netvarkoje. Kartais ir jos norėtų laisviau judėti, garsiau pajaukauti, bet „geležiniai“ visuomenės prietariai jas vėl atbaido, vėl stumia atgal ir tam tikrus stingdančius rėmus. Jos nori būti tokios, kokios iš tikrųjų yra, bet... staiga jas kažkas suspaudžia, jų judesiai sustingsta, jų eiseną išstudijuota, jos bijo netekti savo „savirabos“.

Tokioms moterims labai sunku užmegzti ryšį su vyrais, ir jos dažniausiai lieka vienišos.

Savo tikrą, maloną, natūralų būdą jos

Sesuo Klara

Nuostabi moteris yra ta vienuolė sesuo Klara. Ji yra ispanė, ir jai dabar suėjo 92 metai. Nuo 1889 metų ji yra vienuolė ir gyvena vienuolyne, vadinasi, jau 75 metai. Per tą laiką ji nė karto nebuvo išėjusi iš vienuolyno, net ir į gatvę!

— Taip, — sako ji, — man jau daugiau kaip 90 metų, bet aš jaučiuosi taip gaiviai ir jaunai, kaip 16 metų mergaitė. Ir jeigu kas mane paprašytų, tai dar galėčiau sušokti jotą, kaip ir savo jaunystės dienomis.

Sesuo Klara kadaise, prieš įstodama į vienuolyną, buvo labai gera jotos šokėja. Jota — ispanų liaudies šokis, kuris reikalauja gana daug energijos ir gabumų.

Sesuo Klara neturi supratimo, kaip atrodo tokie modernūs daiktai, kaip radijo aparatai, automatinės ar televizijos. Ji dar niekuomet nebuvo tokiuose namuose, kur yra modernių elektrinių įrengimų. Bet ji jaučiasi laiminga, o tai svarbiausia.

Kai ji buvo paklausta, ar jai, jaunystėje tokiai šokėjai, nebuvo iš pradžių per sunku vienuolyne, sesuo Klara juokdamasi purtė galvą. Ne, ne! Niekuomet ji neturėjo tokio jausmo, kad jai vienuolyne ko nors trūktų ar kad ji apgailestautų „pasaulio džiaugsmus“. Ji mano, kad jai yra laimingesnė ir labiau patenkinta negu daugumas kitų moterų.

SVETLANOS NUOTYKIAI

Atsiklausius grįžti Maskvon Stalino dukte Svetlana nėra politinis žmogus, dėl to ir tas visas jos pabėgimas pasauliui yra daugiausia sensacija, kurl, aišku, nemaloni sovietams. Vis dėlto tai yra ano didžiojo ir kruvinojo diktatoriaus dukte, nemaža mačiusi, girdėjusi, nuėjusi. Ji ir pati dabar sako, kad ji ten buvusi laikoma valstybės nuosavybė.

Žmonių nuotaikos Sov. Sąjungoje rodo, kad niekas nesidžiaugia jos pabėgimu. Kai Stalinas jai suruošė vestuves su antruoju vyru, tokių iškilmingų puotų net karaliai nebuvo, o žmonės tuo metu mirė badu ar pusbadžiu gyveno. Dabar ji, aišku, ir vėl gerai gyvens. Su savi jai pasiėmė išvažiudama jau 1963 m. pradėtąją rašyti knygą, kuri paskubom verčiama, eis per laikraščius ir žurnalus ir paskui knygos pavidalu, ir dabar skaičiuojama, kad už tai ji gaus nemažiau kaip milijoną dolerių, apie tiek jai liks atskaičius mokesčius. Ji, tiesa, reikšiusi pradžioje tik labai kuklius pageidavimus: už tą knygą gauti bent tiek, kad galėtų nusipirkti automobilį ir šunį. Dabar, turėdama prieš akis didesnes sumas, ji žada pinigų įrengti gydymo centrui Kalakankaro kaime Indijoje, iš kur buvo kilęs jos trečiasis vyras ir kur ji pagyveno atvežusi Gange išbarstyti jo pelenų.

Dar, sako, Stalino lepūnėlės vardu net ir sovietiniai kvepalai buvo pavadinti „Svetlanos kvapu“. Kur ir kas ten džiaugsis, kad ji dabar ir vėl bus milijonierė!

Tiesa, po Stalino mirties jos padėtis pasikeitė. Ji jau nebebuvo lepūnėlė. Jai gal nelengva buvo skaityti Chruščiovo ir kitų vadų prkalbas, kuriose puolamas Stalinas. O ir žmonės aplinkui pradėjo kreivai į ją žiūrėti, kai nebebuvo dabar smerkiamojo jos tėvo. Kaip pasakoja su ja kar tu universitete studijavęs žmogus, jis pats buvęs liudininkas vieno ašarino atsitikimo. Studentai išbėgo iš paskaitos, rūbinėje skubėjo atsiimti savo apsiaustus, ir niekas nekreipė dėmesio, kad pečiais stumdoma Svetlana. Jis paėmęs jos apsiaustą ir apvilkęs ją, ir tada Svetlana nebenulaukiusi ašarų.

Ką ji parašė atsiminimų knygoje, dar pasakaitysime. O dabar ji pati pasisakė, kad į partiją įstojusi, kaip ir daugumas. Kol tėvas dar buvo gyvas, jai partija ir jos skelbiamieji mokslai nekėlė jokių abejonių. Tik vėliau pradėjusi svarstyti ir

abejoti, pradėjusi galvoti apie Dievą ir jį suradusi pati viena, be kieno nors įtakos. Prieš penketą metų net apsikrikštijusi ortodokso bažnyčioje. Jos svarstymai tiek to li nuėjo, kad dabar ji nebeprapažįstanti nei komunizmo, nei kapitalizmo — jai liktik geri ar blogi žmonės.

Galutinai nutarusi nebegrįžti, ji reiškusi noro pasilikti ir gyventi Indijoje. Jai patiko kraštas, jo žmonės, net pradėjusi įprasti į vegetarinį maistą. Bet Indija nediršo jos pasilikti, nes sovietai padeda Indijai ekonomiškai. Tokia pat baimė apėmė ir amerikiečius. Tiesa, amerikiečiai nepriklauso nuo sovietinių rublių, bet jie vis stengiasi gerinti santykius su Sov. Sąjunga. Jie galėtų pasiminti ir globoti Svetlaną, jeigu visam pasauliui jau būtų aišku, kad jos niekas neprikalbino, kad ji pati savo valia nusistatė. Galutinai apsispręsti ji buvo nugabenta į Šveicariją, ten saugoma nuo pašaliečių (be kita ko, skelbiama, kad ji vienu tarpu buvo laikoma ten vienuolyne, pačioje tinkamiausioje meditacijai vietoje). Jeigu iš ten dar būtų ryžusis grįžti, tai niekas nebūtų jos sulaukęs, o kaip iš garsiojo diktatoriaus dukters, tai niekas, tur būt, nebūtų pareikalavęs apsimokėti už vežiojimus lėktuvais ir maitinimą.

Ši 42 m. amžiaus moteris yra išėjusi aukštuosius mokslus. Po to jai šiek tiek teko dėti institute, bet daug ilgiau dirbo leidykloje, kuri leidžia knygas ir žurnalus svetimomis kalbomis. Žodžiu, jai labai artimas dalykas yra literatūra. Buvęs amerikiečių atstovas Kennanas pats pirmasis gavo paskaityti jos tą atsiminimų rankraštį, kurį ji išsigabeno iš Maskvos. Atsiminimai esą parašyti labai literatūriškai, rašte patyrusio žmogaus ranka. Jau ji turi ir naujų užsakyimų: parašyti naują knygą, kurioje būtų paryškinti kai kurie atsiminimuose pasakojamieji dalykai.

Beje, iš Indijos sovietiniai pareigūnai norėjo ją išvaryti namo. Ji vis dėsė. Tada atstovas pradėjo grobiai su ja elgtis, ir tai paskatino ją neatšaukiamai apsispręsti. Ji susidėjo maišelį keletą būtiniausių daiktų ir išėjo. Tarp tų būtiniausiųjų buvo ir rankraščių.

Maskvoje liko sūnus Jozefas ir dukterė Ekaterina.

A. Lucas nori susirašinėti ir pasikeisti pašto ženklais. Galima rašyti lietuviškai, vokiškai ir angliškai šiuo adresu: A. Lutz, 744 Nürtingen. Ensenhartplatz 3. Deutschland.

Ieškau pirkti lietuvišką kryžiaus. Pasiūlymus su nurodyta kaina prašau siųsti: „L. K.“ c/o V. Čekauskas, 208 Pinneberg. Leuschnerstr. 12. Deutschland.

Galima gauti medžiagos tautiniams rūbams. Kreiptis į „L.P.“ c/o V. Čekauskas. 208 Pinneberg. Leuschnerstr. 12. Deutschland.

Parduodami labai mažai nešioti tautiniai rūbai: sijonas, prijuostė, kikišas, palaidinukė liesai ir mažo ūgio moteriai. Kaina DM. 300. Rašyti: „V. M.“ c/o V. Čekauskas. Leuschnerstr. 12. 208 Pinneberg, Deutschland.

Kiekvienam lietuviui rūpi, kaip gyvena ir kokiomis sąlygomis veikia tautiečiai kituos kraštuos. Geriausiai susipažinsite su liet. gyvenimu Kanadoje skaitydami savaitraštį

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA.

Tai yra savaitraštis visų ir visiems. Jame rašoma apie lietuvių gyvenimą, viso pasaulio naujienas, mokslo, meno, technikos žinias; yra sveikatos skyrius, kino apžvalgos ir duodami įdomūs romanai. Redaguoja Jonas Kardelis. Metams 6 kanadiški doleriai. Adresas: Nepriklausoma Lietuva, 7722 George Street, LaSalle — Montreal, Canada.

GYVENIMO MENAS

AR MOKAME DŽIAUGTIS GYVENIMU?

Tai menas, kurį mes beveik praradome. Yra žmonių, kurie nuolat skundžiasi blogu oru, o kada geras oras — jie nežino, kaip tada tvarkytis ir tuo pasidžiaugti.

Yra žmonių, turinčių daug visokių planų, kuriuos jie norėtų įvykdyti, kai turės pakankamai pinigų. O kada būna pinigų, tai jie panaudoja juos visai kitiems tikslams.

Nuostabu, bet iš tiesų ne taip lengva smagurauti ir džiaugtis gyvenimu ir tinkamai naudotis visomis galimybėmis. Tai pradedama jau su paprasčiausiais dalykais, kaip valgyti ir gerti. Nors ir dabar daugumas žmonių mėgsta visokius skanumynus, delikatesus ir gerus gėrimus, bet ar tie skanumynai teisingai valgomi ir geriama? Viskas suvartojama paskubomis, prabėgomis, darbą dirbant, kalbant ir skaitant. Žmona pagamina skanias pietus, gražiai paruošia stalą, rūpestingai parenka tinkamus gėrimus, bet... vyras vos tik pastebi visa tai, praryja pietus ir jau skuba vėl į darbą. Kai taip atsitinka, tai ir jam ne daug malonumo iš tų skanų pietų, o žmona ilgai gali atprasti stengtis gražiai paruošti ką nors ypąč gero, nes jos vyras to nesistengė pamatyti ir neįvertina. Jis ir ji skuba į darbą. Žinoma, dirbti ir uždirbti pinigų reikia. Reikia ir įdėti ką nors sukurti ir ko nors daugiau pasiekti, bet ar reikia galvotrukčiais skubėti, kad tik būtų ko daugiau pinigų? Kam? Prabangiam ar geresniam gyvenimui? Bet ar reikia tada nors kiek laiko tuo „geresniu gyvenimu“ pasmagurauti? Abejotina. Džiaugtis gyvenimu ir gamta ar pasmagurauti reikia turėti nors kiek laiko, ramybės, meilės ir

sugebėti rasti ir sustoti prie tų dalykų, kurie žmogui teikia daug malonumo ir džiaugsmo.

Aplankyti kokį nors žinomą muziejų prabėgomis, kad vėliau galima būtų pasakyti „aš ten buvau“, ar tai malonumas? Geriau pažūrėti atidžiai 2-3 paveikslus tame muziejuje, įsigilinti į juos, sugebėti vėliau apie juos ir padiskutuoti, negu prabėgti visas to muziejaus sales ir išeiti iš ten pavargusiai.

O kitai tas muziejus visai neįdomus. Ji verčiau norėtų apžiūrėti puošnias krautuves, kur galėtų susigundyti ir nusipirkti kokių nors retų kvepalų. Bet ji galvoja, kad jai irgi reikėtų į tų muziejų užėti, nes ji daug kas lenkė. Taip be plano paskubomis viską darant, vėliau jai nelieka pakankamai laiko pirkimams, ir ji perka paskubomis kvepalus, kuriais paskui būna nepatenkinta.

Dabar mus dažnai tiesiog vargina visokie pasiūlymai — televizija, įvairios prekės, pasiūlymas vietos atostogoms, skristi lėktuvu, revue, kabaretai, teatrai, kinas, įvairūs pasimaguravimai ir pramogos, geras poilsis ir grožis, įvairūs malonumai bei linksmybės. Iš tos gausybės pasiūlymų pasirinkti tinkamą yra menas. Tikrai pasmagurauti ne tiek daug reikia pinigų, kaip sveiko sprendimo ir išmintingo apsiirbėjimo. Smagumas nesusijęs su turto. Tačiau sugebėjimas savo gyvenimui duoti tam tikrą turinį, naudotis momentu, kad išgautume, kas geriausia ir maloniausia, tai yra vienintelė paslaptis gyvenimo meno, tikro smagumo.

Virtuvės istorija

Kai mūsų protėviai išrado ugnį, tuomet ir „virtuvės“ gimė. Pirmiau, žinoma, tai „virtuvė“ buvo tikta ugniavietė lauke arba urve. Vietoje katilų, kuris buvo išrastas tikai tūkstančių metų vėliau, buvo kieto žalio medžio iešmas, ant kurio mūsų protėvis kepdavo savo vyro pagauto žvėries mėsą. Bet ilgainiui net pirmieji žmogai atsibodo valgyti tikta ant iešmo keptą mėsą, tai jis pirmiausia sugalvojo duobę jai šūnti ir išmoko jau virti įdubusiuose akmenyse. O tuščiaiduriai medžiai jiems tarnavo kaip keptuvė.

Dabar vėl atėjo į madą kepti skirti iešmai, sukami elektra, bet pirmieji žmonės, dar nežinodami šių laikų technikos, tą meną puikiai mokėjo.

Bet kada pirmasis katilas buvo pastatytas ar pakabinatas ant ugnies, tai jau nežinoma. Spėjama, kad tai atsitiko tada, kai žmogus pradėjo iš molio gaminti indus. Pasidarys pirmąjį indą, žmogus jau sugebėjo juos tuoj patobulinti ir gaminti įvairių formų.

Su pirmuoju katilu gimė ir pirmieji židiniai, pirmosios krosnys, kur jau galima buvo kepti duoną. Tik tai dabar galima būtų visus tuos įrengimus pavadinti „virtuvė“.

Senovės Egipte ir Graikijoje namuose buvo virtuvei atskira patalpa. Bet ta patalpa buvo daugiausia pati blogiausia visuose namuose — drėgna, tvanki, tamsi.

Europoje viduramžiais jau buvo didelės virtuvės, bet apie kokią nors higieną ten nebuvo nei kalbos. Tokiose virtuvėse būdavo iš lygių sudėtų akmenų kelios ugniavietės, kurių dūmai eidavo tiesiog pro skylę stogui. Katilai buvo pakabinami virš ugniavietės ant pančių arba pastatyti ant specialiai pagamintų trikojų. Apie 1400 metus pasirodė sukamieji iešmai; juos suk-

davo virtuvė berniukai arba net dresiruoti šunys! Kai kurie iešmai būdavo sukami ratparniui, kurį sukdavo pro stogą traukiamieji dūmai.

Apie 1600 metus buvo jau daug visokių virtuvės prietaisų — katilų, puodų, keptuvių, sietų, šaukštų ir kt. Bet tik tai apie 1900 metus pasirodė plytų viryklas su skylėmis ir geležiniu dangčiu, ir tokią mes ir dabar dar žinome. Žinoma, ta plyta paskutiniaisiais metais dėl didelės technikos pažangos labai pasikeitė ir dar vis tobulinama.

Vienoje parodoje buvo išstatyta labai moderni virtuvė su paskutiniaisiais technikos išradimais. Kas pirko tą virtuvę, galėjo pasisamdyti ir tam tikrą moterį. Ta moteris, dar jauna, gerai atrodanti, baltai aprengeta, buvo paklausta, ar ji yra virėja. Ar ji virs ir gamins įvairius patiekalus toje virtuvėje? Ji atsakė, kad ne, ji ne virėja. Virti ir kepti turi pati šeimininkė, o ji yra vis virtuvės inžinierė, jai tinkamai prižiūrėti, pa- tepti kur reikia, prireikus pataisyti, o pirmiausia, žinoma, išmokyti šeimininkę naudotis visokiais tos virtuvės prietaisais, vaisais, mygtukais ir t.t.

Nežinau tos moderniosios virtuvės tolimo likimo, bet girdėjau, kad vienos toli ne tokios pažangios virtuvės savininkė išvyko atostogų, palikus savo vyrą vieną namuse. To jos vyro atėjo aplankyti vienas jo bičiulių ir rado jį virtuvėje. Šeimininkas buvo alkanas, bet nesugebėjo tinkamai paspausti mygtukų ir priversti virtuvę išvirti jam nors kiek arbatos ar iškepti kiaušinėlių. Jis turėjo atsinešti malkų, susidėti jas virtuvėje ant grindų, kurios, žinoma, buvo nedegamos medžiagos, susikurti ten ugnį ir ten virti taip, kaip mūsų protėviai darydavo!

GEGUŽES 13 D., ŠEŠTADIENĮ, L. NAMUOSE, 1 LADBROKE GDS., IYKYS TRADICINIS LONDONO L. MOT. „DAINAVOS“ SAMBŪRIO

Pavasario Balius

Veiks turtingas bufetas, loterija ir kt. Šokiai iki 1 val. nakties. Pradžia 7 v.v. Gros puikioji THE DOMINOS kapela. IĖJIMAS 5 ŠIL.

Visi kviečiami atsilankyti. Staliukus galima užsisakyti Tel. PAR 2470.

KASDIENIŠKOS SMULKMENOS

Amuchanus chalcinus Trisim

Europos lietuvių kronika

PUSLAPIO FONDAS

DBLS Valdyba nuoširdžiai dėkoja visiems, prisidėjusiems aukomis prie šio Fondo. Valdybai ypač malonu pažymėti, kad D. Britanijos lietuviai taip jautriai atsiliepė į DBLS Suvažiavimo iniciatyvą ir tuo būdu parodė išeivijos solidarumą, kai reikalingas liečia mūsų tautos gyvybinius interesus.

Šiuo metu ruošiamas tam puslapiui straipsnis ir tariamasi su latviais ir estais dėl tinkamiausio laiko jam išspausdinti.

„Europos Lietuvių“ bus iš anksto paskelbta, kuriame laikraštyje ir kada tas straipsnis bus spausdinamas.

Per šią savaitę Puslapio Fondui aukoję: po 5 svarus LVS Ramovė Manchesteryje ir DBLS Leeds skyrius, 1 sv. R. Kalibatas. Taigi Fondas padidėjo dar 11 svarų. Jame šiuo metu yra 707 sv. 15 šil.

Aukus ir toliau prašome siųsti šiuo adresu: DBLS Puslapio Fondas, 1 Ladbroke Gardens, London, W.11.

LONDONAS

AUKOS TAUTOS FONDUI

B. Kmieliauskas aukoję 3 svarus. Dėkoja TF Atstovybė.

ŠVENTINĖ PROGRAMA SODYBOJE

Šventinė nuotaka Lietuvių Sodyboje įsi-gyvens jau šeštadienį, gegužės 27 d. Tą šeštadienio vakarą bus šokiai, o šokiams gros orkestras.

Tą patį vakarą taip pat paaiškės, kas ir ką laimėjo Lietuvių Sodybos loterijoje, kurios bilietus pirkome visi jau iš anksto.

Sekmadienį, gegužės 28 d., šventė pradedama pamaldomis, kurios numatytos 11 val. rytą. Dalyvauja visi trys Jaunimo Židinio kunigai iš Nottinghamo.

Oficialus DBLS dvidešimtmečio minėjimas pradedamas 2 val. popiet. Jame paprašytas pasakyti kalbą pirmasis DBLS pirmininkas Petras B. Varkala. Tars žodį ir atstovas Lietuvių Skautų Sąjungos, kuri taip pat šiais metais švenčia savo veiklos šimto krašte dvidešimtmetį.

Meninę dalį tvarko P. Mašalaitis ir G. Valtėrytė. Programoje bus skautų ir Jaunimo Židinio iš Nottinghamo pasirodymai. Dar tikimasi, kad į programą įsijungs ir kiti meniniai vienetai.

EKSKURSIJA LIET. SODYBON

Į DBLS 20 metų sukaktuvių saskrydį gegužės 28 d. (paskutinį gegužės mėn. sekmadienį) ekskursinis autobusas išvyksta nuo Lietuvių bažnyčios (21 The Oval, Hackney Rd., E.2) 8.45 val. ryto. Tas pats autobusas paims norinčius važiuoti nuo L. Namų (1 Ladbroke Gardens, W.11) 9.15 v. ryto.

Norintieji važiuoti prašomi ko greičiausiai užsirašyti ir užsimokėti, kad būtų galima kuo greičiau nustatyti, ar bus reikalingas antras autobusas. Tik užsimokėjusieji bus laikomi ekskursantais. Jeigu nesusidarys pilnas antras autobusas, tai jis nebus samdomas. Užsirašyti ir apsimokėti galima pas S. Kasparą, Baltic Stores (Z. Juras), Lietuvių Namuose ir klebonijoje. Kaina vienam asmeniui 15 šil.

KONCERTAI PROVINCIJOJE

Lietuvių organizacijos, kurios norėtų su-ruošti pianisto Antano Smetonos koncer-tus provincijoje, prašomos susisiekti su DBLS Valdyba.

DERBY

SUMAIŠYTOS MINEJIMŲ DATOS

„Europos Lietuvių“ Nr. 17 buvo sumaišytos kai kurių būsimųjų minėjimų dien-os.

Birželio 17 d. DBLS Skyrius rengia tra-giškų birželio įvykių minėjimą. Jis įvyks Skyriaus Klubu patalpose „Duke of York“ viešbutyje. Pradžią 6 val. vakaro.

Birželio 24 d. DBLS Skyrius rengia Jo-ninių, Petrinių, Antaninių, Vladinių ir ki-tų inii bendrą subuvimo vakarą. Užsaky-ta labai graži ir didelė salė „Becket Hall“, ten bus šokiai ir žaidimai, ruošiamasi gra-žiai praleisti laiką, ir visi kviečiami regis-truoti ir dalyvauti.

MANCHESTERIS

SEKMINIŲ SOKIŲ VAKARAS

Gegužės 14 d., 7 val. vak., Manchesterio Lietuvių Socialinio Klubu Valdyba savo pa-talpose rengia Sekminių šokių vakarą. Prašome gausiai dalyvauti.

Klubu Valdyba

Lietuviškas krupnikas ir lietuviška

degtinė DAR PO VIENĄ — abi su

pristatymu £4.10.0.

Pokelis Trejų devynių 11/6 šil.

Z. JURAS

421 Hackney Rd., London, E.2

Tel. SHO 8734

LONDONO TOKELEŠ

Prasidant vasarai ir turistinių kelionių sezonui, kasmet vis daugiau lietuvių išeivių kelia sparnus ir važinėja po pasaulį. Vazi-nėjimas tęsiasi iki vėlyvo rudens, o prasi-deda jis maždaug gegužėje, nes daugelis stengiasi nekeliauti turistinio sezono vidu-ryje, kada kainos aukščiausios ir susigrū-dimas didžiausias. Daug tokių lietuvių ke-liauninkų, ypačiai iš Amerikos, neaplen-kia nė Londono: tai pasaulinis miestas, kaupias didžiulius kultūrinius lobius. Ap-gailėtina, kai ne vienas užjūrių lietuvis savo kelionių tvarkaraščiuose Londonui te-paskiria tik trumpą laiką — per dvejetą, trejetą dienų bando kone visas miesto iš-ymybes pamatyti, šimtus nuotraukų pa-da-ryti ir bent kartą West Endo teatre apsi-lankyti. Tai jau beveik neįmanomybių me-nas, nors džiugu, kad daugumas prie Tem-zės užsukusių keliauninkų vis dėlto randa laiko apsilankyti bent viename lietuviškų-jų Londono centrų: Lietuvos pasiuntinybė-jė, rytų Londono Socialiniame klube arba vakarinėje miesto dalyje esančiuose Lietu-vių namuose, kur sukasi lietuviškos spaus-tuvės ratukai, yra leidykla, redakcija ir DBLS įstaiga (Lietuvių namuose keliau-ninkai ne kartą ir prieglobstį yra susira-dę).

Šiais metais viena pirmųjų tokių turist-i-nių kregždžių buvo New Yorko lietuvių Rožė Daukšaitė (buv. Metropolio direkto-riaus Kaune duklė). Didelė meno ir teatro mėgėja R. Daukšaitė aplankė teatrą, svarbiausias galerijas ir garsojo skulptoriaus R. Moore studiją. Po keturių dienų viešna-gės R. Daukšaitė išskrido į Paryžių. Ap-lankiusi Vokietiją, ji grįš New Yorkan.

Ilgesnė, net 12 mėnesių darbo atosto-gom Europoje šiuo metu lankosi iš Austrai-lijos Melbourne atvykęs architektas Leo-nas Baranauskas. Žmonai su dukrele apsi-stojus pas gimines Hamburge, L. Baranaus-kas Londone dairosi keliems mėnesiams darbo. Apsilankęs Lietuvių namuose, pasa-kojo, kad jau daug Londono idomybių spė-jo pamatyti ir pastebėjo, jog tokio didelio ir pajėgaus lietuviško židinio, kaip Lietu-vių namai, Australijos Lietuvių neturi.

Londonan grįžo dar vienas keliauninkas — skulptorius Antanas Brazdys, dviejų sa-vaičių atostogas praleidęs Mallorcoje. Skulptorius džiaugiasi gerai pasilsėjęs, sau-le įdėjęs ir žada su pilna energija ruoštis sekančiai savo darbų parodai, kurios atidarymo proga atidarysias ir atsivežtąjį puikų ispanišką konjaką.

Tokelaitis

NOTTINGHAMAS

PAMINKLAS A.A. K. DEVEIKUI

Šį mūsų Anglijos lietuvių pažįstamą ve-lionį palaidojus, tokį darbštų, dosnų ir draugišką, likę jo draugai prisidėjo dides-ne ar mažesne suma įgyvendinti sumany-mui papuošti to tauraus lietuvių kapui sve-timoje žemėje.

Organizacijoms padedant buvo aukų la-pais pravesta rinkliava ir suaukota per DBLS Nottinghamo skyrių 67.13.0 sv. ir per LAS Nottinghamo skyrių 40.0.6 sv., iš viso 107.13.6 sv. Paminklas kainavo 105 sv. 19 šil. Kitas išlaidas nutarta padengti iš abiejų organizacijų kasų bendrai.

Minėtoji suma buvo surinkta iš pavie-nių asmenų, velionies pažįstamų ir drau-gų po visą plačią Angliją. Bet didžiausia padėka tenka Londono, Derby ir Notting-hamo lietuviams.

Kaip žinoma, velionis giminių Anglijo-jė neturėjo. Dėl to organizacijos, tvarkyda mos visus reikalus, yra užsakiusios Mi-šias, ir ta proga bus šventinamas pamink-las. Gegužės 14 d., 11 val., sekmadienį, Jaunimo Židinio koplyčioje Nottinghamame bus už velionies sielą laikomos Mišios, o 12 val. važiuosim į kapines pašventinti ve-lionies paminklo. Bus specialūs autobusas. Kviečiame gausiai dalyvauti. K. Bivainis

METINIS SUSIRINKIMAS

DBLS Nottinghamo skyriaus visuotinis metinis narių susirinkimas įvyks gegužės 20 d., 6 val., šeštadienį, Ukrainiečių klubo apatinėje salėje, 31 Bentinck Rd.

Kviečiami nariai ir svečiai gausiai daly-vauti.

Skyriaus Valdyba

JAUNIMO ŽIDINYS

MOTINŲ PAGARBAI

Židinys gegužės 21 d. bus ypatingiau prisimintos gyvos ir mirusios motinėlės šv. Mišiomis 11 val. ir po to menine pro-grama ir filmais. Dalyvausime motinelių pagerbime.

ATGAIVAI IR MOKSLAMS

Vasaros atostogoms prie Liet. Jaunimo Židinio ir naujiems mokslo metams pir-mieji berniukai jau užsirašė. Atostoginė stovykla čia bus nuo liepos 23 d. iki rug-piūčio 6 dienos. Nauji mokslo metai prasi-dės rugsėjo 6 d.

Vadovybė kviečia atostogoms ir moks-lams berniukus užrašyti jau dabar.

LIET. KAT. SIELOVADOS ŽINIOS

ATVYKSTA VYSKUPAS

Apie birželio mėn. vidurį į D. Britaniją atvyksta vysk. Dr. P. Brazys, MIC. Numa-toma aplankyti pirmiausia tas lietuvių kolonijas, kuriose dar nebūta: Coventry, Bir-mingham ir Wolverhampton. Po to vysku-pas vyks pas Skotijos lietuvių, kad galė-tų dalyvauti didžiosiose Carfin liet. iškil-mėse. Likusias liet. kolonijas tegalės aplan-kyti vėliau, gal kitais metais.

Kas Coventry, Birminghame ir Wol-verhamptone bei apylinkėse norėtų priimti Su tvirtinimo sakramentą iš lietuvių vyskupo, tegu kreipiasi į kun. S. Matulį, 16 Hound Rd., West Bridgford, Nottingham. Skotijos lietuvių kreipiasi į prelatą J. Gutauską. Pasinaudokime reta proga.

Apie apsilankymų vietą ir laiką smul-kiau bus vėliau.

PAMALDOS SODYBOJE

Didžiojo saskrydžio metu gegužės 28 d. Liet. Sodyboje pamaldos bus 11.30 min. Kviečiame gausiai sakramentų. Bus dau-giau lietuvių kunigų. Pamaldas pajvaisins Liet. Jaunimo Židinyje iš Nottinghamo.

Liet. Kat. Sielovada

LIETUVIŠKOS PAMALDOS

KETTERINGAS — gegužės 14 d., 12 val.
NOTTINGHAMAS — gegužės 14 d., 11 val., Jaunimo Židinyje.
GLOUCESTER — gegužės 20 d., 12 val.
STROUD — gegužės 21 d., 12 val., Beeches Green.
DERBY — gegužės 21 d., 11 val.
NOTTINGHAMAS — gegužės 21 d., 11 val., Jaunimo Židinyje.
ECCLES — gegužės 14 d., 12.15 val.
LEIGH — gegužės 21 d., 4 val. St. Joseph's bažnyčioje, Chapel St.
MANCHESTER — gegužės 28 d., 10.30 val.

VOKIETIJA

MIRĖ JUOZAS BAJORAITIS

Velionis gimė 1918 m. sausio 15 d. Vil-kaviškyje. Paskutinio karo metu fronto išbėgė į Vokietiją, buvo belaisviu Bel-gijoje. Atvykęs iš Borghorsto stovyklos į Bocholtą, čia ir apsigyveno.

Paskutinius savo gyvenimo mėnesius praleido nervų ligoniams skirtoje sanato-rijoje Suttrop prie Warsteino (Westf.). Kovo 10 d. čia ir persiskyrė su šiuo pasauliu. Liudviko Petrausko palaikį kaimu-nystėje išdygo antro lietuvių kapas. Tk.

MIRĖ BRONIUS BALSYS

Balandžio 19 d. Hemer, plaučių ligoninė je, po ilgos ir sunkios plaučių vėžio ligos mirė Bronius Balsys.

Palaidotas balandžio 21 d. Renberg, Ha-geno miesto kapinėse.

Velionis buvo ilgametis Hageno lietuvių apylinkės valdybos narys ir dosnus auko-tojas visokiems lietuviškiems reikalams. Buvo gimęs Getaučiuose, Kretingos aps., 1913 m. gegužės 27 d. L. Vilčinskas

KUR ATSILYGINTI VOKIETIJOJE?

Už „Europos Lietuvio“ ir Nidos Knygų Klubu leidinius Vokietijoje galima pinigų siųsti šiuo adresu:

Fr. R. KUMFERT, 5 Koeln-Kalk,

Dieselstr. 40/26.

Pinigai siųstinai pasinaudojant pašto pe-laidda (Zahlkarte) į Postscheckamt Koeln, Konto Nr. 186994.

ITALIJA

LANKĖSI VYSK. P. BRAZYS

Balandžio 11-12 d.d. Saleziečių įstaigoj Castelnouve lankėsi vysk. Pr. Brazys su sa-vo bendradarbiais T. Kl. Žalaliu ir kun. J. Duoba. Ta pačia proga iš Romos atvyko ir prof. kun. J. Zeliauskas. Buvo pasitarta dėl ateities planų.

SUZAVĖJO TAUTINIAI ŠOKIAI

Susižavėję pernykšte demonstracija, vie-nos Asti miesto mokyklos mokiniai repe-tuoja lietuvių tautinius šokus Motinos Die-no progai. Šokių pamokytį pakviestas iš Castelnovo kun. Mečys Burba.

PRANCŪZIJA

Dr. K. Valiūnas, Vliko pirmininkas, ban-džio 12-15 d.d. lankėsi Paryžiuje. Čia matėsi ir tarėsi aktualiais Lietuvos laisvi-nimo bei kitais Vliku rūpimais klausimais su Lietuvos atstovu prof. J. Baltru-šaičiu, atstovybės sekretorium A. Liut-kum, Eltos prancūzų kalba redaktore B. Venskuvienė, Pr. L. B-nės Krašto tarybos pirmininku A. Venskum ir kt.

A. Venskum balandžio 9-10 d.d. Vienoje dalyvavo Tarptautinės Krikščionių Demo-kratų Unijos (UIJDC) vykdomojo komi-teto posėdžiuose. Šių posėdžių dienotvar-kėje: naujo UIJDC rinkimai, ateities veik los klausimai ir bendros politinės padėties apžvalga. LKDS atstovas ir įgaliotinis Prancūzijai A. Venskum vėl buvo perrink-tas dviejų metų kadencijai ir UIJDC vyk-domajai komitetai.

Manchesterin suskrido skautai

Visi žinojo, kad Manchesteryje baland-žio 22 d. bus skautiškos iškilmės: 20 metų, kai lietuviškoji skautybės vėliava suplaz-dėjo šioje šalyje.

Suskrido iš visų keturių vėjų skautės ir skautai, seni ir jauni, dideli ir maži. Neat-siliko ir jų tėveliai bei gerbėjai: ištisos šimtinės iš Londono (mielojo Kasparo eks kursija), vidurinės ir šiaurės Anglijos per pildė salę.

Pradėjęs programą, laužą scenos kampe apgula paukštytės ir vilkiukai, tarp kurių kyšo senojo vilko broio Zinkaus galva. Antroje scenos pusėje stiebas Lietuvos vė liavai.

Kur tik akis bekreiptum, visur knibžda geltoni, mėlyni, žali kaklaraiščiai ir besi-šypsa veidai. Vyriausias vadovas brolis Maslauskas saldžia šypsena sveikina vi-sus, džiaugiasi visais, giria nesigailėda-mas ir net iš anksto dėkoja, kad išeitų ge-riau, gražiau, kad tik visi būtų patenkin-ti ir į klaidas nežiūrėtų.

Tada jaunasis V. Zinkus paskelbia: šventoji mūsų svajonė — laisvoji Lietuva, aukštai teplevėsuoja trispalvė vėliava... A. Navackas kelia vėliavą. Netoli laužo iš sirikiuoja prityrusios skautės, ir kiekvie-na jų iš eilės viso pasaulio skautų vardu išpasakoja, kaip iš mažos žvakelės liepsne-lės užsidegė didžiulis lietuviškas skautiš-kas laužas.

Išreiškusių savo ilgesį visos skautės meldžias:

Zibėk, žėrėk, tėvų sodybos žiburėli,
Prieš amžius uždegtas savam židiny.
Tavo kaitros mes pasisemt atėjom,
Žėrėk, liepsnok mūsų jaunoj širdy.

Ir sesės perduoda mažytę liepsnelę paukštytėm, kurios užkuria laužą. Nušvin-ta salė, ir visi skautai užtraukia savo lau-žo dainą. Iš tolumos pasigirsta vyr. skau-tininkės aidai:

...Ar žinot tą šalį? Tai mūsų tėvynė,
Tai Lietuva — rūtų šalis!

Per visokius aparatus atbanguoja iš New Yorko „Laužų Aidai“, ir ekrane su-švinta (kun. Kamaičio rankomis) Lietu-vois vaizdai: Nemunas, laukai, mūsų sody-bos su kryžiais, senelis Kaunas ir taip be galo.

Šviesiau suliepsnoja laužas, ir senis vi-kas (skaut. Zinkus) išpasakoja, kas dėjo si: per 20 metų Anglijoje su mūsų skauty-be. Susimerkę skautai nutraukia „vilką“ ir užtraukia šaunią laužų dainelę.

Vilkas nebūtų vilkas, ir jis tęsia užsispy-ręs toliau, kad prieš 20 metų skautininkas R. Giedraitis Market Harborough įsteigia pirmąjį būrėlį, Badhamtone (prie Ports-mouth) surengiamas didžiulis skautų lau-žas, Westwratting (prie Cambridge) įste-giama skautų skiltis. Vos metai kiti pra-ėjo, ir sužydėjo skautės ir skautai kone kiekvienoj vietoj, kur tik apsigyveno lie-tuviai.

Neišlaikė sesė I. Jakubaitytė ir savo gražia lietuviška kalba vėl nutraukė „vil-ką“ šiais žodžiais:

Išklydus kažkur aš į svetimą šalį
Toli nuo mieliosios tėvynės manos...

Po to „vilkas“ Zinkus pasakoja, kad mū-sų jau buvo daug, lankė mus vyr. skauti-ninkas Čepas. Po trejų metų turėjome pir-mąją istorinę stovyklą, ir dabar stovyk-los vyksta kas metai.

Nottinghamo P. Viržintas po to paskam-bino pianinu „Motulė mane barė“. Tuoj ir mažučiai pradėjo sėti linelius, auginti ir tuoj pat rauti.

Po trumputės pertraukos vėl žiūrime mūsų jaunųjų išmonės. Pradžiai pasirodo jau daug patyrusios sesės skautės su savo žaivinčia daina, dar žavingesniais balse-liais. A. Jakubaitis deklamuoja „Aukite galingi“. Irutės Jakubaitytės skiltis sušo-ka žiogeli. Mažasis V. Zinkus pianinu pas-kambina saktinį. Maestro T. Burokas su žavėjo visus „Nemuno miesto“ kupletais. Kaipgi nesusavęs, kad kiekvieną Lietuvos kampelį išgarbino, perleido per dantį ne-gerusius, o visus kitus pavertė skautais ir visiems paskelbė:

Skautai skrenda kaip arai
Šventais tėviškės barais.

Sesės pašoko „Kepurinė“. Mažieji J. Vazgauskas, V. Zinkus, V. Jakubaitis, V. Puodžiūnas, suėję į sceną, visus mus į aukštąją politiką įvėlė. Matote, amerikie-čiai ir rusai skrenda į mėnulį. Tai mūsų šelmiai, atsinešę lėktuvą, nutarė skristi į Lietuvą. Pasiėmė palapinių, susikraustė daiktus ir išėjo skristi. Anot jų, „...apžiū-rėsime Trakus, Nemunę išsimaudysime, išvaikysime bolševikus, o paskui su dai-na“...

Mažasis A. Navackas akordeonu pagrie-žė „Iš rytų šalies“. J. Vazgauskas dekla-muoja. Suėjęs į sceną visas rajonas dai-nuoja „Laužai liepsnoja“. Pasirodo vyčiai su daina. Rochdalės būsimoji pažiba N. Kutkutė švelniai paskambina „Kur bėga šėsupė“. Suskamba iš Amerikos Clevelan-do vyrų balsai ir visi, sujungę rankas į brolybės-seserystės šeimą, atsiveikina.

Visa salė džiaugiasi ir ploja, kai skautų centro vadovybė apdovanoja „Budėkime“ redaktorių V. Ignaitį skautų žymeniu, ku-rį iškilmingai prisega Anglijos skautų va-das Maslauskas. Labai šiltai pagerbiamas

brolis Burokas, sesė Zinkienė. Ignaitienė, Burokienė, Zinkienė apdovanojamos gėlė-mis. Himnas baigia iškilmes.

Belleka nuoširdžiai padėkoti skautų tē-veliams, kurie nenuilstamai pasidarbavo, o jų ištisa eilė: Jokubaičiai, Kutkai, Ben-doraičiai, Mažeikai ir eilė kitų. Vietos skautų k-to pirm. S. Karnas ir jo šeima su draug. Jakimavičium gali didžiulis išve-žę visą sunkią parengimo našą. Skautų vadovybė, paruošdama pasigėrėtiną pro-gramą (Zinkienė, Burokas, Ignaitis), užsi-tarnavo gražiausių pagyrimų.

Mes, susirinkusieji, linkėjom ir linkime mūsų skautų vadovams išstvertmės ir pasi-sekimo jų šventame darbe.

Į iškilmes atsilankė ukrainiečių ir lat-vių skautų vadovai, skautininkas rašyto-jas R. Giedraitis ir gražūs būrys visuome-nės bei organizacijų atstovų.

Skautas vytiš Dainutis

MES IRGI DALYVAVOME

Saulėtą šeštadienio rytą autobusas pa-judėjo iš Londono į Manchesterį. Pasisu-kant Manchesterio link, pradėjo lynti. Žinoma, ekskursantų nuotaka pablogėjo. Įvažiavę į Manchesterį, nelabai gerai žino-dami kelią, apvažiavome Manchesterio centrinių prekybos centrą — Picadilly. Pa-galiau atsidūrėme lietuvių klube. Čia klubo pirmininkas A. Kublinskas aprodė mums patalpas. Man teko pamatyti sek-madienio mokyklos kambarį su tikrais mo-kyklos suoliais ir visa kita. Nejučiomis pa-sijutau esąs ne klube, o mokykloje. Tėvų komiteto rūpesčiu, pasirodo, visas įsigy-ta. Šiai mokyklai vadovauja mokytojas D. Dainauskas.

Po visos minėjimo programos Skautų Tėvų Komiteto pirm. Simas Karnas-Kar-nauskas su ponu visus londoniečius iš-skirstė pas manchesteriečius nakvynei.

Rytojaus dieną klubas surengia londoniečiams priėmimą. Nenoromis atėjo lai-kas palikti Manchesterį. Pavėlavę išvažia-vome su daina ir nuoširdžiais prisimini-mais apie manchesteriečių svetingumą.

Ekskursijos dalyviai nuoširdžiai dėkin-gi manchesteriečiams už svetingumą ir nakvynes. Buvo užmegztas nuoširdaus bendradarbiavimo ryšys. S. Kasparas

LIET. SODYBA

— Sodyba ir visi jos pastatai šiomis die-nomis galutinai prijungti prie miesto si-s-temos. Ta proga įvestas vanduo į paskuti-nius kambarius, kurie jo iki šiol neturėjo. Taip pat įrengtas dušas.

Keistu sutapimu nuosavas vandens tie-kimo siurblys nepataisomai sugedo tą pa-tį rytmetį, kai paskutinis prijungimas bu-vo atliktas...

— Šaudymo sekcija jau pradėjo vasa-ras sezoną. Daugiausia šaudoma savaitga-liais. Šiuo metu šaudymo sekcija jau turi apie 100 aktyvių narių.

JEI REIKIA PASIŪSTI SIUNTINI — KREIPKIS Į

LIETUVIŲ NAMŲ BENDROVĖ,
2 LADBROKE GARDENS,
LONDON, W.11.

Greitas, garantuotas ir sąžiningas patarnavimas.

Perku Anglijos 5 šilingų sidabrinės mo-netas, taip pat ir kitų Europos kraštų si-dabrinis pinigus, kaip rusų carinius si-dabrinis rublius, Vokietijos 5 DM, Švei-carijos 5 Fr. ir t.t. ir visas lietuviškas mo-netas. Moku gerą kainą už gerai užlaikytus pinigus. Rašykite, ką turite. P. ZABLOC-KIS, 2333 Ontario St., Vancouver 10, B. C. Canada.

— Po gaisrų ir vis tebesiaučiant dide-liams karščiams, P. Tasmanijai (Australi-joje) ūkininkai piauna vos tik gimusius ėriukus, kad liktų šiek tiek maisto galvi-jams ir suaugusioms avims.

— Mėlynajame Nile rytiniame Sudane apvirto kelevinis laivas ir prigėrė apie 60 žmonių.